

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Kaina 75 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 21, 2008

Vol. XCIX Nr. 227

Lietuva neketina sekti Latvijos pavyzdžiu

Latvijos finansų specialistai tikina, jog pinigai yra reikalingi sumažinti tarptautinės finansų krizės įtaką Latvijai.

SCANPIX nuotr.

Vilnius, lapkričio 20 d. (Balsas.lt) – Lietuva ir Estija neketina sekti Latvijos pėdomis ir prašyti tarptautinėms paramos savo ekonomikai gelbėti. Latvija, kuri įpuolė į recesiją ir turėjo perimti antrą didžiausią komercinį banką, nusprendė kreiptis fi-

nansinės paramos į Europos Komisiją (EK) bei Tarptautinį valiutos fondą (TVF) ekonomikai stabilizuoti, pasiskelbė šalies vyriausybė.

„Mes neketiname imti pagalbos iš TVF, nes šiuo metu nematome tam reikalo. Mes tvarkomės patys ir Lie-

tuvos padėtis yra gana skirtinga nuo Latvijos, kuri turėjo gelbėti savo antrą didžiausią banką“, – naujienų agentūrai „Reuters“ sakė finansų ministras Rimantas Šadžius.

„Dar nesame įstumti į kampą dėl skolinimosi poreikių. Tačiau mes pritaikėme tam tikrus apribojimus išlaidoms, nes matome, kad negalėsime surinkti visų šiems metams planuotų pajamų“, – pridūrė jis.

Estijos finansų ministerijos atstovė užtikrino, kad jos šalies nuostata prilygsta lietuviškajai.

Latvijos premjeras Ivars Godmanis žurnalistams atskleidė, jog jo šalis nusprendė pradėti derybas su EK ir TVF. „Dėl finansų, kurie stabilizuotų ekonomiką“, – tikslino jis. Tikslī suma priklausysianti nuo derybų, kurių pirmųjų rezultatų tikimasi sulaukti kitą savaitę.

Į Tarptautinį valiutos fondą finansinės pagalbos jau kreipėsi Vengrija, Ukraina ir Serbija.

Seime sudaryta opozicinė koalicija

Vilnius, lapkričio 20 d. (Alfa.lt) – Seime socialdemokratų ir Darbo partijos frakcijų seniūnai Zigmantas Balčytis ir Seimo Darbo partijos frakcijos seniūnas Viktoras Uspaskichas pasirašė politinių opozicinių frakcijų pareiškimą. Naujos kadencijos Seimo opozicijos vadovu išrinktas Socialdemokratų partijos pirmininkas Gediminas Kirkilas.

Abiejų opozicinių frakcijų pasirašytame paeiškime teigiama, jog LSDP ir Darbo partijos frakcijos sieks, jog neigiamos finansų krizės pasekmės nebūtų perkeliamos ant neturtinčiausių visuomenės narių pečių. Koalicija taip pat numato siekti, jog visų pirma būtų remiamas smulkus ir vidutinis verslas, sveikatos apsauga, švietimas, mokslas, žemės ūkis, būtų

sumažinta monopolijų įtaka, vystoma geros kaimynystės politika.

Tuo tarpu prezidentas Valdas Adamkus pasirašė dekretą, kuriuo teikia Seimui konservatorių vadovo Andriaus Kubiliaus kandidatūrą į premjerus. Oficialiai A. Kubiliaus kandidatūra Seimui turėtų būti pristatyta antradienio posėdyje.

Šeštadienį — priedas *Kultūra*.

Į Kanadą – tik su biometriniais pasais

Vilnius, lapkričio 20 d. (ELTA) – Lietuvos piliečiai turizmo tikslais į Kanadą be vizų galėjo vykti nuo 2008 m. kovo 1 d., tačiau nuo ateinančių metų sausio ši tvarka keisis – norintys į Kanadą vykti nuo 2009 m. sausio 1 d., bet neturintys biometrinio paso, turės gauti Kanados vizą, pranešė Užsienio reikalų ministerija. Lietuvai bevizis režimas į Kanadą įvestas šių metų kovą.

Nuo 2011 m. į Kanadą įvažiuoti bus galima tik su biometrinio pasu. Biometriniai pasai privalomi ir tiems Lietuvos piliečiams, kurie turizmo tikslais ne ilgesniam nei 90 dienų laikotarpiui planuoja vykti į JAV.

PERIODICALS

Šiame numeryje:

- Sporto naujienos. Futbolas. Įvairios žinios (p. 2)
- JAV ekonomistai apie kovą su ūkio nuosmukiu (p. 3, 11)
- Jaunimo stažuotės Lietuvoje: kas tai? (p. 4)
- Cleveland įvyko metinis ŠALFASS suvažiavimas (p. 4, 8)
- Nuomonė. Japonijos didvyris Lietuvos žemėje (p. 5)
- Laiškai, nuomonės (p. 5)
- Prienų senelių globos namai (p. 9, 11)

Valiutų santykis

1 USD — 2.76 LT
1 EUR — 3.45 LT

Pagerbti Konstitucijos egzamino laimėtojai

Konstitucijos egzamino laureatus pasveikino prezidentas V. Adamkus.

Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Vilnius, lapkričio 20 d. (ELTA) – Prezidentūroje pagerbti Lietuvos Respublikos Konstitucijos šių metų egzamino nugalėtojai.

Konstitucijos egzamino finalinių darbų vertinusi komisija, kurioje buvo teisininkai, akademinės visuomenės ir žurnalistų atstovai, išrinko po 3 laimėtojus atskirose kategorijose.

Tarp gyventojų Konstitucijos egzamino laimėtojais pripažinti Rima Aukštuolytė, kuri studijuoja Vilniaus universiteto (VU) Tarptautinių santykių ir politikos mokslų institute, Roberta Grušytė, VU Istorijos fakulteto pirmakursė ir Nerijus Vaitkus, kuris šiuo metu atlieka bausmę pataisos namuose.

DRAUGAS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 11-20-08

SPORTO

APŽVALGA

FUTBOLAS

Paruošė **Ed. Šulaitis**

„Fire“ futbolininkams nepasisekė

Čikagos „Fire“ futbolo (soccer) profesionalų komanda, kuri šiemet galvojo pasiekti finalą ir gal jam iškovoti nugalėtojų taure, suklupo Rytų grupės paskutinėse varžybose. Čikagiečiai lapkričio 13 d. įvykusiame susitikime svečiuose turėjo pripažinti Columbus „Crew“ komandos pranašumą.

Gana įdomiose ir permainingose rungtynėse Columbus mieste, kurias stebėjo 15,000 žmonių, čikagiečiai pirmą kėlinį baigė 1:0 rezultatu savo naudai ir atrodė, kad išlaikys pranašumą.

Vilniaus „Vėtrai“ – bronzos medaliai

Kaip jau rašėme, Lietuvos A klasės aukso ir sidabro medalininkai buvo paaiškėję prieš pirmenybių pabaigą (čempionais tapo Panevėžio „Ekranas“, o vicečempionais Kauno „FBK Kaunas“). Tačiau bronzos savininkai paaiškėjo tik paskutiniame 27-ame pirmenybių ture.

„Vėtra“ minimalia pergale 1:0 įveikusi Klaipėdos „Atlantą“, taškais pasivijo Marijampolės „Sūduvos“ klubą ir dėl geresnio įvarčių santykio

šumą iki susitikimo pabaigos. Tačiau tuoj po pertraukos sekė dvi čikagiečių gynybos klaidos ir šeimininkai 49-ąją minutę išlygino rezultatą, o po šešių minučių jau pirmavo 2:1, kas užtikrino jiems teisę pirmą kartą žaisti JAV finale.

Vakarų grupėje netikėtai pergalę šventė New York „Red Bull“ komanda, įveikusi „Real Salt Lake“. Tokiu būdu visos Amerikos finaliniame susitikime New York futbolininkai žais su Columbus Carson mieste, California lapkričio 23 d. 2:30 val. p. p.

ją išstūmė į 4-ąją vietą.

Tolimesnes vietas užėmė – 5-ą Vilniaus „Žalgiris“, 6-ą Klaipėdos „Atlantas“, 7-ą Šiaulių „Šiauliai“, 8-ą Šilutės „Šilutė“.

„Ekranas“, kaip A lygos čempionas, 2009 metais atstovaus Lietuvai UEFA Čempionų lygos kvalifikaciniame turnyre, o „Kaunas“ ir „Vėtra“ iškovojo teisę rungtyniauti UEFA Europos lygoje (buvusioje UEFA taurėje).

Marijampolės „Sūduvoje“ galimos permainos

Marijampolės „Sūduvos“ komandos žaidėjams šiemet nepavyko antrą kartą iš eilės pasipuošti bronzos medaliais Lietuvos „A“ klasės futbolo pirmenybėse.

Ronaldo galvoja apie karjeros pabaigą

Vienas iš geriausių pasaulio futbolo žaidėjas brazilas Ronaldo yra taip iškamuotas sunkių traumų, kad jis pradeda svarstyti apie ankstyvą karjeros pabaigą.

Šio 32 metų legendinio futbolininko sutartis su „Milan“ klubo baigėsi, o kiti pasiūlymai atrodo nepriimtini. Ronaldui šių metų sausį plyšo kelio raištis, tada jis dar žaidė „AC Milan“ komandoje. Nuo to laiko jis aikštėje pasirodė tik 22 minutes, rungtyniaujant labdarai skirtose varžybose. „Esu labai pavargęs, nes rehabilitacija buvo sunki, o kojos dar vis tebėra sunkios“, – dūsavo 2002 m. pasaulio čempionate auksą laimėjęs futbolininkas.

Legendinis Brazilijos žaidėjas Ronaldo, kuris būdamas tik 32 metų, jau galvoja apie sportinės karjeros pabaigą.

Pasaulio lietuvių sporto žaidynės

Kitais metais ne tik Vilnius taps viena iš Europos kultūros sostinių, bet minėsime svarbų ir garbingą Lietuvos vardo 1000-mečio jubiliejų. Šiam jubiliejui skirti sporto renginiai vyks ne tik Lietuvoje, bet ir už jos ribų, o į juos ištraukti kviečiami viso pasaulio lietuviai.

Itin aktyviai Lietuvos vardo 1000-mečio paminėjimui rengiasi ir visa Lietuvos ir pasaulio lietuvių sporto bendruomenė. Bendru sutarimu nuspręsta Lietuvos Respublikos Prezidento globojamas 2009 m. VIII pasaulio lietuvių sporto žaidynes skirti Lietuvos vardo paminėjimo 1000-čiui.

Į žaidynių programą, Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamentu iniciatyva, iš viso įtrauktos 26 skirtingų sporto šakų varžybos.

Pirmieji VIII pasaulio lietuvių sporto žaidynes pradės kalnų slidininkai. Varžybos įvyks 2009 m. kovo 21 – 28 d. Sierra Nevada kalnų masyve California valstijoje, JAV.

Šios California valstijoje vykšiančios varžybos slidininkams bei šio sporto aistruoliams bus išskirtinė proga ne tik paminėti Lietuvos vardo 1000-metį, pratęsti pasaulio lietuvių kalnų slidinėjimo varžybų tradiciją, bet ir gerai praleisti laiką su bendraminčiais, pakeliauti, pažinti šalį. Į renginį kviečiami atvykti visi šiuo sportu besidomintys pasaulio lietuviai, kalnų slidininkai bei mėgėjai ir visi sportui neabejingi žmonės. Varžybas organizuoja Pasaulio lietuvių kalnų slidinėjimo mėgėjų asociacija (PLKSMA) kartu su Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjunga (ŠALFASS).

PLKSMA prezidento Algimanto Kepeženo teigimu, šios varžybos puikiai atspindės Lietuvos vardo paminėjimo 1000-mečio dvasią: „Aišku, kad organizuojant sporto varžybas sveikas gyvenimo būdas ir sportinis įkarštis visų svarbiausia, tačiau esame įsitikinę, kad ne mažiau reikšminga yra galimybė viso pasaulio lietuviams susitikti, susipažinti ir bendrauti. Juk jei mus sieja bendri pomėgiai, veikiausiai gali sieti ir bendri interesai Lietuvos vardan.“

„Labai džiaugemės, kad pavyko išlaikyti pasaulio lietuvių kalnų slidinėjimo varžybų tradiciją, ir kad kaskart sulaukiame vis daugiau norinčių dalyvauti. Pirmosios kalnų slidinėjimo žaidynės įvyko 1991 m., kai pirmaisiais atkurtos nepriklausomybės metais Kaukazo kalnuose suplevėsavo lietuviška trispalvė ir nuskambėjo Lietuvos himnas. Kalnų slidinėjimo žaidynės po to įvyko Kanadoje, Australijoje, Amerikoje. Paskutinius dvejus metus varžybos vyko Europoje“ –, kalbėjo asociacijos prezidentas.

„Šiais metais bičiulių iš JAV padedami sugebėjome užsitikrinti puikias sąlygas varžybų organizavimui ir dalyvių apgyvendinimui. Yra paruoštos ir kelios turistinės programos. Vykstantys iš Lietuvos turės galimybę susipažinti su JAV vakarais, pakeliauti Didžiojo kanjono apylinkėmis, aplankyti Las Vegas. Pasibaigus varžyboms, dalis dalyvių planuoja apsilankyti ir pailsėti Havajuose. Viliamės, kad neformalus bendravimas ir kelionių dvasia bei sportinis azartas sujungs visus sportui ir lietuvybei neabejingsus žmones.“

www.bernardinai.lt

Išėivijos sporto klubai enciklopedijoje

Lietuvos sporto enciklopedijos (LSE) pirmąjį tomą (A–K) numatyta paskirti Lietuvos vardo paminėjimo 1000-mečiui ir išleisti 2009 m. iki Vilniuje organizuojamų VIII Pasaulio lietuvių sporto žaidynių.

Leidinio rengimo darbai jau eina į pabaigą. Straipsnių priėmimą reikia užbaigti iki gruodžio 31 d., tačiau lieka nemažai neišspręstų problemų. Viena iš jų – trūksta didelės dalies informacijos apie išėivijos sporto klubus. Primename, kad patekti į LSE gali visi išėivijos sporto klubai, kurie veikia ne mažiau kaip 10 metų.

Taip pat pranešame, kad nuo 2008 m. lapkričio 26 d. adresu **www.lse.lt** pradės veikti internetinė Lietuvos sporto enciklopedija, kurioje per specialią paiešką rasite jus dominančius LSE redakcijos suredaguotus ir redaguojamus straipsnius su galimybe prie kiekvieno straipsnio pateikti pastabas ir pasiūlymus. Tikimės, kad ši internetinė enciklopedija bus naudinga visai sporto visuomenei ir prisidės prie enciklopedijos leidinio kokybės pagerinimo.

Daugiau informacijos apie enciklopediją ir metodinę rekomendaciją, kokia turi būti straipsnio struktūra, galite rasti interneto svetainėje **www.lse.lt**.

LSE vyr. redaktorius **S. Stonkus**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiamo. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

JAV

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

Metams \$215.00 • 1/2 metų \$130.00 • 3 mėn. \$100.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$600.00 • 1/2 metų \$300.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

Metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

Metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis Oro paštu

Metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu

Metams \$70.00

Vyriausia redaktorė – Dalia Cidzikaitė

redakcija@draugas.org

Kultūrinio šeštadienio priedo redaktorė – Aldona Žemaitytė

aldaze@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

JAV EKONOMISTAI APIE KOVĄ SU ŪKIO NUOSMUKIU

MYKOLAS DRUNGA

Kaip reikia pristabdyti didžiulį, ano šimtmečio Didžiąją depresiją primenantį ekonominį nuosmukį? Ir ką daryti, kad tokia nelaimė nepasikartotų bent artimiausioje ateityje? Tai jau ne vien ekonomistams gyvybiškai svarbūs klausimai. Deja, į juos vieno aiškaus atsakymo nėra.

Daugiausia dėmesio, žinoma, sulaukia planas, kurį paskutinėmis savaitėmis pakartotinai siūlė naujasis Nobelio premijos laureatas, ekonomistas **Paul Krugman**.

Spalio 22 d. išspausdintame pokalbyje su savaitraščiu „Newsweek“ jis teigė, kad Amerika žengia į „bjaurią recesiją“. Su ja „vyriausybei ir Kongresui privalu kovoti, kuo greičiau įgyvendinant didžiulio fiskalinio, t.y. biudžetinio, postūmio planą. Šįkart reikia ne valstybinius mokesčius mažinti, o didinti valstybės išlaidas – teikti pagalbą miestams, miesteliams ir kaimo savivaldybėms, didinti bedarbių pašalpas ir jas gaunančiųjų ratą, plėsti darbo jėgos reikalaujančius viešuosius darbus“. Taip būtų „padedama asmenims užsidirbti pajamų ir taisoma sukiuzusi infrastruktūra, būtų skatinama paklausa prekėms ir užimtumas“.

Be to, pasak Krugman, „reikia greitai įvesti gerokai platesnį finansų reguliavimą, kad panaši krizė nepasikartotų. Jeigu finansinės institucijos prašosi gelbėjamos kaip bankai, jas reikia ir reguliuoti kaip bankus, keliant sąlygas dėl kapitalo ir taikant joms priežiūrą“.

Galiausiai „dabar atėjo laikas sveikatos apsaugos sistemos reformai. Kai kas sako, kad šis klausimas gali palaukti, bet aš nesutinku, – teigė Krugman ir pridūrė, jog netenkan tieji darbo vietos dažnai drauge praranda ir sveikatos draudimą. Todėl reikia imtis radikalių sprendimų – „kaip 4-ojo dešimtmečio krizė, taip ir dabartinis sukrėtimas duoda mums galimybę pertvarkyti savo sistemą iš pagrindų“.

Šią mintį Krugman pakartojo ir „New York Times“ lapkričio 14 d. parašytame straipsnyje „Grįžta Depresijos laikų ekonomika“. Tai toks „fenomenas, kai įprastiniai ekonomikos politikos svertai neveikia, kaip antai, Federalinio rezervinio banko sugebėjimas pagyvinti ekonomiką sumažinant palūkanų normas“. Dabar jos jau tokios mažos, kad nebėra ką mažinti. Ir pinigų politikoje nebeliko nieko tokio, kas galėtų sustabdyti žemyn besisukančią ekonomikos spiralę.

Federacijos valdžia turės įsikišti su daug didesnėmis išlaidomis ir daug didesnės paramos suteikimu tiems, kuriems jos reikia, kad smukimas būtų pristabdytas iš dalies arba sustabdytas visai. Sumos čia bus didžiulės, tačiau vyriausybė turi nugalėti ją kaustančią deficitų baimę ir veikti greitai, kad atlaikytų potvynį“, – siūlė Krugman.

Priešingą nuomonę dienraštyje „Wall Street Journal“ lapkričio 14 d. reiškė Heritage Foundation ekonomistas **Brian Riedl**. Anot jo, tokie planai, kaip Krugman, „remiasi prielaida, kad naujų pinigų į ekonomiką įdėjimas didina paklausą, todėl ir gamybą. Tačiau iš kur valdžia ims tuos

pinigus? Kongresas neturi savo kojinės, iš kurios galėtų juos ištraukti. Tačiau kiekvieną dolerį, kurį valdžia į ūkį įlieja, ji pirma turėjo iš jo ištraukti – arba mokesčiais, arba skolin-damasi. Tuo nesukuriama naujos perkamosios galios. Ji tik perkeliama iš vienos žmonių grupės į kitą.

Aišku, postūmio šalininkai at-sako, kad pinigų perskirstymas iš „pini-gus taupančiųjų“ į „pinigus leidžian-čiuosius“ paskatins papildomų pinigų išleidimą. Tačiau tai remiasi prielai-da, jog taupantieji laiko savo pinigus kojineje, taigi išima juos iš apyvartos. Tačiau taip nėra. Iš tiesų beveik visi amerikiečiai arba savo santaupas investuoja į darbo vietas kuriantį ir pinigų sukančią verslą, arba jas laiko bankuose, kurie greitai skolina juos kitiems, kad šie juos išleistų. Taigi pinigai vis tiek anksčiau ar vėliau išleidžiami. Valdžios nesukuria nau-jos perkamosios galios iš oro. Jeigu Kongresas finansuoja naujas išlaidas iš mokesčių, jis perskirsto jau esamas pajamas. Jeigu jis pinigų skolinasi iš amerikiečių investuotojų, tiems in-vestuotojams liks mažiau pinigų pa-tiems išleisti ar investuoti. Jeigu sko-linamasi iš užsieniečių, tai ilgainiui sumažina šalies eksportą.

Tikrovėje ekonominį augimą – didesnio kiekio gaminių ir paslaugų sukūrimo veiksmą – įgalina tik dides-nis amerikiečių darbuotojų produktyvumas. O produktyvumo augimas reikalauja motyvuotos ir išlavintos darbo jėgos, pakankamo kapitalinės įrangos ir technologijos lygio, soli-džios infrastruktūros ir sutarčių įgy-vendinimui reikalingos teisinės siste-mos bei įstatymo valdžios“.

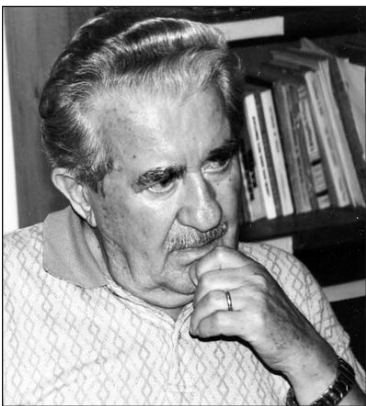
Straipsnio pabaigoje Riedl ragino „įstatymo leidėjus liautis mosikuoti magiškąją trumpalaikio ekonominio postūmio lazdele, nes tai tik grasina deficitą pakelti virš vieno trilijono dolerių. Susitelkimas į produktyvu-mo skatinimą ilgainiui sukurs stip-resnę ekonomiką ir padarys Ameriką geriau pasirengusią tvarkytis su ūkio nuosmukiais ateityje“.

Galime spėti kaip į šiuos Riedl teiginius atsakytų Krugman: taip, produktyvumo augimas yra būtinas ilgalaikėje perspektyvoje, tačiau šiuo metu verkiant reikia pinigų injekcijų į ūkį, nebijant laikinai sukelti didesnį biudžeto deficitą.

„Kai krizė bus įveikta, vėl reikės grįžti prie biudžetinio santūrumo. Tačiau kol siaučia depresijos tipo ekonomika, ši dorybė tampa yda. Franklin D. Roosevelt bandymas su-balansuoti biudžetą 1937 m. beveik sužlugdė Amerikos išsivadavimą iš Didžiosios depresijos“, – rašė Krug-man minėtame „New York Times“ straipsnyje.

Kad finansų sistemai reikia kapi-talo injekcijos, ekonomikai apskritai – trumpalaikio biudžetinio stimulo, o krizei pasibaigus, viso finansų sekto-riaus reguliavimo pertvarkos, sutiko tame pačiame pokalbyje su savaitraš-čiu „Newsweek“ ir ekonomistas A. **Michael Spence**, laimėjęs Nobelio premiją 2001-aisiais.

Kitas tais pačiais metais Nobelio premija apdovanotas ekonomistas **Joseph E. Stiglitz** irgi palaikė Krug-man bei Spence **Nukelta į 11 psl.**

Kabutės, klaustukai ir skaidrumas

VYTAUTAS VOLERTAS

Amerikiečiai turi pagarba dvelkiantį žodį – „statesmen“. Juo nusa-komi prityrę, gerą vardą turį politikai, valstybės vadovai ir aukštų pareigų tarnautojai, ypač jau pasitraukę iš aktyvaus gyvenimo. Lietuviai šiuos garbingus asmenis vadina valstybininkais. Tačiau pasku-tinių poros metų laikotarpyje atsirado ir įsiviešpatavo „valstybininkai“. Kabutės, apžergusios šį žodį, suteikia jam paniekinančią spalvą. Ką iš tikrųjų „valstybininkai“ reiškia?

Šitaip yra nusakoma maža grupė tariamai godžių savanaudžių, ne-mėgstančių viešumos, tačiau sugebančių savo naudai daryti įtaką Lietu-vos valstybės Vyriausybei, Seimui ir net Prezidentui. „Valstybininkus“ Lietuvoje pagimdė politiniais keliais atsirandančios finansinės raizgynės, kurių pelnas supilamas į privačius aruodus. Spaudoje tvirtinama, kad šios gudrybės taip aprėdomos, kad nusikalstamumas tampa teisėtu.

Kas iš tikrųjų „valstybininkai“ yra? Šie apsukrūs piliečiai viešai ne-siskelbia, tačiau jų didžiuoju magistru (lyg tai būtų masonų ložė) yra lai-komas Albinas Januška, buvęs prezidento Valdo Adamkaus ir premjero Gedimino Kirkilo patarėjas. Kai kas net sakydavo, kad tikrasis Lietuvos premjeras buvęs A. Januška, o ne G. Kirkilas. Pastarasis Januškai tik at-sতোবদাওব্ধে. Savo laipsniu „valstybininkų“ ložėje A. Januškai prilygstas Antanas Valionis – taip kalbama ir rašoma Lietuvoje.

Iki šiol „valstybininkų“ didžiausia sėkme yra laikoma milžino „Leo-LT“ kūryba. „LeoLT“ yra nacionalinė elektros energetikos bendrovė, per savo centrinės įmonės valdanti pagrindinę elektros energetikos sistemos dalį, perdavimo ir skirstomuosius tinklus. Kokiais pagrindais ji yra su-daryta?

Vyriausybės derybininkai ir „valstybininkų“ finansinių įstaigų (ypač „Maximos“) atstovai ilgai kalbėjosi. Šias derybas stebėjo Vyriausybė ir Seimas. Vienas iš rezultatų: valstybė turėtų turėti 61,7 proc. akcijų, o UAB „NDX energija“ – 38,3 proc.

Kas yra „NDX energija“? Painus klausimas, nors aiškiai sakoma, kad ši bendrovė suteikė „LeoLT“ visą finansinę gyvybę. Dėl įdomumo susi-pažinkime su šios bendrovės gimine.

Nerijus Numavičius, milijardierius, antras savo turtingumu Lietuvo-je („Veidas“, 2008 m., nr. 23), valdo Vilniaus prekybos grupę, kurios žmo-nės populiariai yra vadinami „Vilniaus dešimtuku“. Šioje grupėje yra bend-rovės: „Vilniaus prekyba“, „NDX energija“, „MMM projektai“, „Maxi-ma“, „EVA grupė“ ir kt. Kokie yra teisiniai ryšiai tarp šių vienetų, neleng-va išsiaiškinti. Tačiau „NDX energija“ ir dažnai spaudoje užkliūvanti „Maxima“ yra N. Numavičiaus valdomų įmonių spiečiuje.

„LeoLT“ labai dažnai susilaukia priekaištų. Jie įvairūs, tačiau pirma-sis būtų: kodėl jos finansavimui be jokio konkurso buvo pasirinkta „NDX energija“? Tuo būdu buvo monopolizuota elektros rinka, jos gamyba, skirstymas ir perdavimas. Tai kažkas panašaus į Lietuvoje iki 1940 m. švedų turėtą degtukų arba valstybės degtinės monopoliją. Reiškia, elektros kainos liks „LeoLT“ valioje.

Kitas priekaištas, stebinantis, tebūna išsakomas Bernardinai.lt pasa-kytais žodžiais 2008 m. spalio 24 d.: „Aiškėja skandalingos ‘LeoLT’ kūri-mo sąlygos. Energetikos giganto kūrėjai sutartyse įrašė valstybei itin ne-palankias sąlygas – jei kiltų Vyriausybės konfliktas su ‘Maximos’ savinin-kais, valstybė rizikuotų ne tik ‘LeoLT’ turtu, bet ir visa kita nuosavybe. Negana to, ‘Maximos’ ieškinyš valstybei būtų nagrinėjamas užsienyje ir slapta, pranešė LNK žinios.“

Čia tai bent... Kas toks derėjosi? Kodėl apie tai neskelbė visuomenei? Kodėl apie šią sutartį nežinojo visi Seimo nariai? Kaip su tokia nesąmone sutiko Kirkilo Vyriausybė? Kaip tokį valstybę žeminantį dokumentą pasirašė Prezidentas? Ir dar gražiau: derybose valstybei atstovavo Kirkilo patarėjas Saulius Spėčius, kuris po derybų pabaigos atsisakė darbo Vyriausybėje ir perėjo į „LeoLT“. Kokia etika Lietuvoje vadovavosi aukšti pareigūnai, premjeras ir „LeoLT“ vadovybė? Verta paminėti ir tai, kad „LeoLT“ vadovybėje iš penkių narių tik vienas atstovauja Vyriausybei, o bendrovės Stebėjimo taryboje – iš keturiolikos tik vienas, nors valstybė turi 61,7 proc. akcijų...

„LeoLT“ kūrimo eiga kai kurių Seimo narių yra apskūsta Lietuvos Konstituciniam Teismui, o Europos Komisija apie šią įmonę pareikalavo žinių. Taigi šio milžino, kuris būtų turėjęs ir atominę jėgainę pastatyti, galybė dar neaiški.

Paklauskime dar kartą: kokius tikslus turėjo socialdemokratai ir jų vadovas Kirkilas, leidę, o gal net skatinę tokios pabaisos susidarymą? Ko-dėl, kodėl tiek daug Lietuvoje įtakingų asmenų savo elgesiu yra priešingi Lietuvos valstybės gerovei, gražesnei atečiai?

Kai „valstybininkai“ diktuoja premjerui ir gal net Prezidentui, padė-tis yra nemaloni. Tačiau šie apgavysčių sąsčiai kada nors suduš.

Jaunimo stažuotės Lietuvoje: kas tai?

Mokslo ir kūrybos simpoziumui artėjant

Artėjančiame Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume (PLMKS) viena iš plenarinių sesijų bus skirta išeivijos studentų stažuotėms Lietuvoje. Sesijos metu stažuotčių programos vadovė ir įkūrėja Birutė Bublienė papasakos apie šias stažuotes, o Lietuvoje dirbę, savanoriavę išeivijos studentai pasidalys savo patirtimi.

Birutė Bublienė vadovauja dviem skirtingoms programoms Lietuvoje. Pirmoji – „Su šypsena Lietuvai“ – yra skirta moksleiviams ir studentams, kurie nori savanoriauti, padėti vargstantiems Lietuvoje, įgauti patirties dirbdami su našlaičiais, neigaliaisiais ir seneliais. Ši programa, Bublienės teigimu, yra skirta ne tik krikščioniškai skirti laiką artimui, bet ir suteikti progą išeivijos jaunimui patobulinti lietuvių kalbos įgūdžius, susipažinti su Lietuva, pabūti joje ne tik svečiu, bet ir savarankiškai pagyventi, patirti sunkumus, džiaugsmus ir lūkesčius. Šią programą Bublienė įkūrė prieš šešerius metus, kai prel. Edis Putrimas paskyrė ją rūpintis Lietuvos išeivijos jaunimo sielovada.

Antroji programa – Lietuvos išeivijos studentų stažuotės (LISS), kuri bus pristatyta PLMKS, skirta studentams, norintiems įgyti profesinės patirties Lietuvoje, dirbant su Lietuvos specialistais. Skirtingai nuo pirmosios programos, kurioje gali dalyvauti bet kuris moksleivis nuo 16 metų, šios stažuotės yra skirtos tik universiteto studentams, kurių stažuotės kryptis turi sutapti su studijų kryptimi.

Pagrindinis stažuotčių programos tikslas, pasak Bublienės, suteikti galimybę visiems Lietuvos išeivijos universitetų studentams įsijungti į kokybišką stažuotės programą. Ši stažuotčių programa apima įvairias mokslo sritis, kurios susiję su studentų studijomis. Stažuotėmis siekiama, jog studentai įgytų profesinės patirties Lietuvoje, artimiau susipažintų su Lietuvos kasdieniniu gyvenimu.

LISS buvo įkurta 2004 metais. Bėgant metams ir populiarėjant šiai programai, 2008 metais LISS programa tapo JAV LB vykdomos veiklos dalimi ir jos globotiniu. Birutė Bublienė, šiuo metu einanti JAV LB vicepirmininkės pareigas, toliau vadovauja LISS, ieško studentams vietų

Lietuvoje, kur jie galėtų stažuotis.

Tad kuo praturtės jaunoji išeivijos karta pasistažavusi Lietuvoje?

Visų pirma, Bublienės teigimu, tai puiki proga išbandyti save ir savarankiškai pagyventi Lietuvoje. Taip pat įgyjama patirties dirbant pagal specialybę, užmezgami ryšiai su Lietuvoje dirbančiais savo profesijos specialistais, mokslininkais, verslininkais. Stažuojantis Lietuvoje stiprinamos ir lietuvių kalbos žinios, pralavėja ne tik kasdieninė šnekamoji kalba, bet, dirbant pagal specialybę, išmokstama ir savo specialybės lietuviškos terminijos. Stažuojantis Lietuvoje – puiki proga susipažinti su kultūriniu Lietuvos gyvenimu, pakeičiant po šalių, susipažinti su įvairiomis tradicijomis, susidraugauti su krašto jaunimu, rasti su jais bendrą kalbą. Kiekvienas, dalyvavęs šioje programoje, Bublienės teigimu, įgyja stažuotės diplomą.

LISS programa suranda studentui stažuotę Lietuvoje. Vienas iš stažuotės reikalavimų – darbas turi būti penkias dienas per savaitę su patyrusiais profesionalais. Studentų apgyvendinimu ir jų viešnagė rūpinasi ir ją koordinuoja LISS atstovybės patarėja. Prieš išvykstant į stažuotę studentams yra surengiami paruošiamieji kursai, per kuriuos studentai supažindinami su programa, jos reikalavimais, darboviete, aplinka, kelione, buitimi.

Studentas, norintis dalyvauti šioje programoje, turėtų susimokėti registracijos mokestį ir turėtų turėti santaupų pragyvenimo išlaidoms. Tačiau, pasak Bublienės, kiekvienam studentui yra galimybė gauti stažuotės stipendiją. Pagrindiniai reikalavimai dalyviams: mokytis universitete, suprasti, kalbėti ir rašyti lietuviškai. Norintieji užsiregistruoti kitų metų stažuotėms, dokumentus ir paraišką LISS turėtų pateikti iki 2009 m. vasario 1 d.

Kaip apie šią programą atsiliepia jau joje dalyvavę studentai?

Štai keleto jų pasisakymai:

Tadas Kasputis: „Dirbau Klaipėdos ligoninėje su sunkiai sergančiais ligoniais. Iš medikų daug išmo-

Birutė Bublienė su Viniaus apskrities Sutrikusio vystymosi kūdikių namų direktore Petronėle Valatkevičiene.

kau. Sunku gydyti, nes daug trūkumų. Ši patirtis mane nukreipė tapti ne chirurgo, kaip anksčiau galvojau, bet siekti doktorato biochemijoje ir atrasti veikiančius, stebuklingus vaistus.”

Lina Bublytė: „Šešias stažuotės savaites praleidau su sergančiais/kenčiančiais vaikais ligoninėse. Patyriau džiaugsmą galėdama padėti sergantiems mažiukams ir liūdesį matant vaistų stoką, poreikį remontuoti ligoninių palatas ir naudingos aparatūros trūkumą. Tai neįkainojama patirtis: baigusi medicinos mokslus, grįšiu atgal gydyti Lietuvos vaikų.”

Paulius Riškus: „Vilniaus universiteto Onkologijos ligoninėje mačiau tokių ligų, apie kurias teko tik skaityti savo medicinos knygose. Me-

dikai man paliko didelį įspūdį, kaip nuoširdžiai, sunkiai ir išradingai dirba su vėžiu sergančiais pacientais. Jų pavyzdys nulėmė mano ateitį — tapsiu chirurgu!”

Tikimės, kad šių studentų įspūdžiai ir įgyta patirtis paskatins ir kitus dalyvauti šioje programoje. Visi norintys daugiau išgirsti apie šios programos veiklą, taip pat išgirsti studentų pasisakymus, įspūdžius „iš pirmų lūpų”, kviečiami sudalyvauti PLMKS rengiamoje plenarinėje sesijoje, kuri įvyks šeštadienį, lapkričio 29 d., 10:30 val. r. r. Bočių menėje, PLC, Lemont, IL.

Dėl išsamesnės informacijos apie stažuotes galima kreiptis į Birutę Bublienę, LISS vedėją, el. paštu: birutebublys@comcast.net arba LISS internetinėje svetainėje: www.LIstudentustazuote.com

ŠALFASS praneša

Cleveland įvyko metinis ŠALFASS suvažiavimas

ŽILVINAS BUBLIS

Rytų apygardos pirmininkas

Kaip ir kiekvienais metais, šiemet lapkričio 15 dieną Cleveland mieste (Ohio valstija), Lietuvių Piliiečių klube, įvyko Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo sporto sąjungos (ŠALFASS) suvažiavimas.

Nuo pat ankstyvo ryto į lietuvių pamėgtą vietą rinkosi delegatai iš visos Amerikos bei Kanados. Nors suvažiavimas turėjo prasidėti 11 valandą ryto, jau 10-tą buvo susirinkę dauguma klubų atstovų.

Susirinkimą sveikinimu pradėjo naujasis ŠALFASS pirmininkas Laurynas R. Misevičius. Jam pasiūlius pirmam posėdžiui pirmininkavo dr. Donatas Siliūnas iš Čikagos. Jo metu buvo svarstomi klausimai dėl Sąjungos narių ir komandų dalyvavimo VIII Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse Vilniuje kitų metų birželio 25–28 dienomis. Taip pat buvo kalbama apie mūsų 2008 m. surengtas ir netolimoje ateityje planuojamas varžybas, organizacijos tinklalapį (www.salfass.org), virtualios Šlovės are-

nos sukūrimą.

Svarstant 2009 metų varžybinių kalendorių nuspręsta 59-tąją ŠALFASS sporto šventę rengti Čikagoje gegužės mėn. 15–17 d. Jaunučių krepšinio turnyrą patikėta surengti Hamilton (Kanada) „Kovui”. Jis numatomas pirmąjį birželio mėnesio savaitgalį. Senjorų pirmenybės planuojamos Cleveland (OH) kitąmet, kovo 7–8 dienomis.

Nukelta į 8 psl.

Stažuotės studentai Klaipėdos Jaunimo centre (iš k.): Tadas Kasputis – medicinos studentas, Lina Bublytė – medicinos studentė, Regina Čyvaitė – studijuoja pedagogiką, vedėja Bublienė ir Daiva Ragaitė – tarptautinės teisės studentė.

Rytų apygardos atstovai A. Bielskų pasveikino su prieš keletą savaitių atšvęstu 86-ju gimtadieniu, įteikdami Lietuvoje pagamintą kepurę.

NUOMONĖ

Japonijos didvyris Lietuvos žemėje

STASĖ E. SEMĖNIENĖ

Gerokai prajuokino bei dieną padarė linksmesnę Algirdas Venckus savuoju laišku apie lietuvius ir žydus. Jis pakedendamas Donato Janutos nuomonę ta pačia tema, nors pripažindamas, jog ji įdomi (kas gryna tiesa!), pataria mums visiems būti stručiams ir kišti galvas į smėlį. Jis siūlo tą temą, kurią gvildenant, anot jo, teisininkas D. Januta „truputį sušlubavo“, palikti spręsti Lietuvos teisėsaugai, o ne barškinti ją dienraštyje.

Pats gerb. A. Venckus ne tik truputį sušlubavo, bet ir gerokai suklupo teigdamas: „Mačiau, kai Palangoje (...) dr. Jonas Basanavičius bandė į vokiečio kario sąžinę...” (1941 m.?!). Juk dr. J. Basanavičius mirė 1927 m. vasario 16 d. didžiam lenkų apgailestavimui (nors jis nuolat aršiai kovojo už lietuviybę, bet įgijo didžiulę lenkų pagarbą). Paskambinusi vyr. redaktorei ir pranešusi jai apie klaidą, ji atsakė, jog aš esanti 4-oji tai pastebėjusi (o stebėtis nėra ko, gaudama „Draugą” po 2–3 savaitių, visad lieku atsilikusi).

Šia proga neiškenčiu nepasidalinusi labai gaudžia, bet didinga drama, suvaidinta Lietuvos žemės pačioje širdyje – buvusioje laikinoje sostinėje Kaune. Kai 2007 m. gegužės 29 d. Japonijos imperatorius Akihito su imperatoriene Michiko pietavo Londone su karaliene, visiems japonams namie buvo aišku, kodėl. Bet kodėl jie savaitę prieš aplankė Lietuvoje Chiune Sugiharos paminklą, televizijos programos Japonijoje turėjo iš pagrindų aiškinti, kas tas nežinomas diplomatas buvo. Ištisisus metus mažai kas iš japonų žinojo apie tą neįtikėtiną istoriją. Kaip jų tautietis, žinomas visame pasaulyje, pramintas „Japonų Schindler”, Antrojo pasaulinio karo metu išgelbėjo iš nacių nagų per 6,000 Lietuvos, Lenkijos ir Vokietijos žydų, nepaisant jo darbo kaip Vokietijos sąjungininko. (Oskar Schindler buvo Vokietijos fabriko savininkas, atsisukęs prieš nacius ir suteikęs daugiau nei 1,100 žydų saugų išsigelbėjimo uostą.)

Sugihara buvo Japonijos imperijos konsulas Kaune. Amerikiečių teigimu, ketvirtadalis miesto gyventojų buvo žydai, dauguma turtingi, kurie įtikėjo vykstančiais Lenkijoje siaubingais žiaurumais, kai jau buvo per vėlu... Keliai Sugiharos gyvenime susikryžiavo vieną naktį, 1940 m. liepą, kai jis atsibudęs už lango rado beviltiškų žydų būrį (daugiausia pabėgėlių iš Lenkijos), maldaujančių jo išrašyti vizų į Sovietų Sąjungą.

Jis nutarė padėti, bet jo pakartotini prašymai, siųsti į Tokyo gauti tam leidimą, 3 kartus buvo atmesti. Tada jis nutarė pasikliauti savo sąžine. Netgi jo žmona Yukiko, jo paprašyta, padėjo jam ranka išrašinėti vizas. Sugihara susitarė su SSRS tarnautojais dėl žydų kelionės į Japoniją. Transsibiro geležinkeliu penkiaguba kaina nei buvo įprasta. Dirbdamas per dieną 18–20 val., jis išdavinėjo vizas. 1940 m. rugsėjo 4 d. kon-

sulatas buvo uždarytas.

1947 m., sugrįžęs į Japoniją, Sugihara atsistatydino. Japonijos vyriausybė išmokėjo jam išeitinę kompensaciją ir suteikė pensiją. 1985 m., vienerius metus prieš jo mirtį, jam buvo suteiktas Pasaulio tautų teisuolio vardas (Izraelio pripažintas).

1991 m. Vilniuje Sugihara vardu pavadinta gatvė. Metais vėliau gimtajame mieste Yaotsu, Gifu prefektūroje, atidengtas jam paminklas ir pastatytas muziejus. 1999 m. Lietuvos ir Belgijos mokslo bei verslo žmonių iniciatyva įkurta viešoji įstaiga „Sugiharos fondas – diplomatai už gyvybę” (pirmininkas Ramūnas Garbaravičius). Fondas siekia skleisti pilietinės visuomenės ir tolerancijos idėjas. Nuo 2001 m. kiekvienais metais Fondo valdyba renka Tolerancijos žmogų.

Buvusiame Japonijos konsulato pastate (Vaižganto g. 30, Kaune) įrengtas atmintinas Sugiharos namų muziejus su eksponatais lankytojams; čia rengiami seminarai moksleiviams bei jaunimui, auklėjimo programos. Šiais metais muziejaus paroda Japonijos vyriausybės lėšomis buvo atnaujinta ir modernizuota. Kasmet Sugiharos namus aplanko per 7,000 turistų iš Japonijos ir daugiau kaip 2,000 turistų iš kitų šalių ir Lietuvos.

Fondo atstovams pasirašius bendradarbiavimo sutartį su Vytauto Didžiojo universitetu (VDU), 2000 m. gegužės 19 d. to paties pastato antrame aukšte įkurtas VDU Japonistikos studijų centras, kuriame dėstoma japonų kalba, vykdomi tyrimai, susiję su Japonija ir bendrai su Rytų Azija.

2001 m. spalio 2 d., minint Sugiharos 100-ąsias gimimo metines, Vilniuje, dešiniajame Neries krante prie Baltojo tilto, pasodinta 200 japoniškų sakurų (žydinčių vyšnių medelių) alėja – Japonijos dovana Lietuvai. Pamėnkalnio gatvėje atidengtas paminklinis akmuo. Žydinčių vyšnių medeliai taip pat pasodinti Prezidentūros kieme, C. Sugiharos gatvėje, ir aikštelėje prie Sapiegos ligoninės. 7 medeliai pasodinti ir Kaune, prie buvusio Japonijos konsulato. Sukakties proga išleistas proginis vokas bei sukurti atminimo medaliai. 2003 m. Nemuno saloje Kaune pasodintas 100 sakurų parkas.

O 2004 m. išleistas Sugiharos garbei skirtas pašto ženklas (dail. Kostas Katkus). 2005 m. japonų kūrybinė grupė Lietuvoje sukūrė dokumentinį filmą „Vizos šešiams tūkstančiams gyvybių” su japonų bei lietuvių aktoriais, pasakojantį apie C. Sugiharos diplomatinę ir humanistinę veiklą.

Labai įdomi ir žmogiškai jautri yra vyšnių medelių sodinimo reikšmė. Tuo norima priminti žmonėms apie tautą, žmogaus teises ir brangų gyvenimo grožį bei vertę, o taip padėti sustiprinti draugiškus ryšius tarp dviejų geografiškai tolimų šalių!

Ar neatrodo, jog laisvoji demokratinė Lietuvos Respublika greitai, nuoširdžiai, taikliai bei veiksmingai pasuko tolerancijos keliu?!

Laiškai, nuomonės, komentarai

Rašykite mums el. pašto adresais:
redakcija@draugas.org
dalia.cidzikaite@gmail.com

DĖL ŠAUKŠTŲ

Norėjau patikslinti, kad juodieji vyrai Amerikoje teisę balsuoti gavo tuoj po Civilinio karo pabaigos, ne 1964 m., kaip teigia Aleksas Vitkus savo vedamajame „Šaukštai po pietų” („Draugas”, 2008 m. lapkričio 6 d.) 1868 metais priimta 14-ta Konstitucijos pataisa garantuoja juodiesiems pilnas pilietines teises, ir 1870 metais priimta 15-ta Konstitucijos pataisa draudžia balsavimo teises riboti arba atimti dėl rasės, odos spalvos arba buvusio vergo statuso. Tačiau buvo valstijų, ypač pietuose, kurios šias teises tiesiog ignoravo arba sugalvojo daug klastingų būdų, kaip jas apeiti, ir užkirsti kelią juodiesiems balsuoti: balsavimo mokesčiai (poll tax), raštingumo bei kitokie egzaminai, gąsdinimas ir smurtas, Jim Crow įstatymai bei kiti balsavimo apribojimai. 1964 metais 24-ta Konstitucijos pataisa panaikino balsavimo mokesčių, o 1965 metais Balsavimo Teisių Aktas uždraudė įvairių egzaminų, ypač raštingumo, naudojimą ir įgyvendino federalinę priežiūrą registruojant naujus balsuoto-

jus. Tai užtikrino politines teises juodiesiems ir kitiems (pvz., imigrantams), prieš kuriuos buvo taikoma diskriminuojanti veikla. Ir Barack Obama išrinkimas prezidentu užverčia lapą šio tamsaus laikotarpio Amerikos istorijoje.

Taipgi nelabai supratau, kodėl „Šaukštai po pietų”. Ar taip apgailestaujama, kad neginčijama žmonių balsų ir rinkikų (electoral) balsų dauguma mes išsirinkome žmogų, kuris savo protu, darbu, talentu vienyti ir ryžtingumu, ne privilegijuota prigimtimi, pasiekė šį laimėjimą? Manau, tikrai nereikia dėl to apgailestauti. Milijonai naujų balsuotojų balsavo pirmą kartą savo gyvenime ir pasijuto politinio proceso dalimi. Visas pasaulis lengviau atsikvėpė tą vakarą. Blogiau, nei paskutiniai aštuoneri metai, tikrai nebus. Leiskime naujam prezidentui Obamai ir jo žmonėms ramiai dirbti, nes visi žinom — darbo tai labai daug ir kelias bus labai nelengvas.

Rasa Avižienis
Orland Park, IL

DAR APIE ŽODĮ „AFROAMERIKIETIS”

Visuomet su malonumu skaitau gerb. Stasės Semėnienės straipsnius. Neseniai perskaičiau jos nuomonę: „Kuo lietuviai yra geresni?” („Draugas” 2008 m. spalio 17 d.). Toje vietoje, kur gerb. Semėnienė apibūdina žodžius „negro” ir „afroamerikietis”, norėčiau pridėti ir savo trigrąšį.

Kaip tik prieš 2 su puse mėnesio mūsų vietiniame laikraštyje buvo išsakyta labai panaši nuomonė, į kurią aš atsakiau savo komentaru, žinoma, anglų kalba.

Žodis „negro” ispanų ir net kitose kalbose reiškia juodą spalvą. Tos kalbos, kurios daiktavardžius vartoja vyriškos ar moteriškos giminės, galūnes keičia panašiai, kaip ir lietuvių kalboje, pvz. „juodas – juoda”, ispanų kalboje „negro – negra”.

Tuo laiku, kai iš Afrikos buvo plukdomi vergai į Ameriką, jie buvo vadinami „negro”, juodaodžiais. Po kiek laiko prasidėjo šio žodžio užgaulus vartojimas – pravardžiavimas „nigger”. Pasibaigus vergijai juodaodžiai, norėdami nutolti nuo „nigger”, keitė jį į žodį „black”, o vėliau – į „colored”. Net „Webster’s” žodynas aiškina šį žodį kaip „colored” (turintis spalvą); kita rasė, kaip „Caucasian” ar balta; specialiai „negras”.

Atsiradus politinėms, segregacinėms, humanistinėms ir prieš diskriminaciją pasisakančioms juodųjų organizacijoms, sugalvotas žodis „African American”, grynai dėl politinių sumetimų, nors vergija ir segregacija Amerikoje buvo pasibaigusi. Šis žodis vartojamas ir dabar, nors jis tik iš dalies teisingas.

KOMPLIMENTAS KAIRIAJA

Lapkričio 8 d. šeštadieninėje „Draugo” (įterpiau žodį) laidoje kultūrinio priedo redaktorė A. Žemaitytė mano dalyvavimą spaudoje suminėjo pavarde ir net atskiru sakiniu. Su jos teigimu iš esmės nesutinku, jog neva tai, jos darbą darau sunkesnį, negu

priderėtų. Tam turiu konkrečių pavyzdžių. Pasakymą, kad „sunku prisiprašyti”, esu linkęs laikyti komplimentu, nors ir „kairiaja ranka” viešai man pažertu.

Antanas Dundzila
Port Orange, FL

Vilnius, lapkričio 20 d. (ELTA) – Vilniuje, Aguonų gatvėje, atidarytas Jurgos skveras, skirtas rašytojai Jurgai Ivanauskaitei ir jos kūrybai atminti.
Gedimino Savickio (ELTA) nuotr.

Europos Komisija aiškinasi dėl „Leo LT“ steigimo

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) – Europos Komisija (EK) toliau aiškina, ar Atominės elektrinės įstatymas, kuriuo remiantis buvo įsteigta nacionalinės energetikos bendrovė „Leo LT“, atitinka ES nurodymus ir ar steigiant „Leo LT“ buvo neteisėtai suteikta valstybės parama privačiai bendrovei.

Tai nurodoma EK atsakyme Europos Parlamento (EP) narei Onai Juknevičienei, kuri klausė dėl „Leo LT“ steigimo teisėtumo, kai VP dešimtuko valdoma bendrovė „NDX energija“ buvo pasirinkta Vyriausybės partnere be konkurso.

Laiške nurodoma, kad Lietuva privalo laikytis 2003 m. ES nurodymų, kurie reikalauja atskirti elektros tinklus nuo jos gamintojų. Kartu pažymima, kad Lietuva nepranešė apie kokias nors priemones, galinčias pakeisti nurodymų įgyvendinimą.

„Komisija savo tyrime dar turės nustatyti, ar buvo pateikta visa reikalinga informacija priimti sprendimą dėl skundo“, – rašoma EK atsa-

kyme.

„Lietuvos Vyriausybė laiku neat-sako į EK užklausimus, vilkina atsakymus arba meluoja: jeigu EK paklausia dėl vieno nurodymų straipsnio ir Atominės elektrinės įstatymo straipsnio, jie savo atsakomajame laiške kalba apie kitą“, – žurnalistams Strasbūre sakė O. Juknevičienė.

Pasak EP narės, tyrimas yra labai sudėtingas, nes šiemet priimtas Atominės elektrinės įstatymas turbūt pažeidžia bent 3 nurodymus ir pačią Romos sutartį. Anot O. Juknevičienės, bene ilgiausiai EK tiria klausimą dėl VST privatizavimo, kai už maždaug 500 mln. litų įmonę 2003 m. įsigijo „NDX energija“, o po kelių metų VST perduodant į „Leo LT“ kapitalą, ji bvo įvertinta beveik 3 mlrd. litų.

„Komisija išsiuntė begalę klausimų Lietuvos Vyriausybei, į kuriuos dar neatsakytą. EK pareikalaus visų atsakymų ir pateiks man atsakymą šiuo konkrečiu klausimu“, – sakė O. Juknevičienė.

Valstybės kontrolė: „Kitų metų biudžetą reikia taisyti“

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) – Valstybės kontrolierė įspėjo, kad, nepasitvirtinus dabartinėms makroekonominių rodiklių ir biudžeto pajamų surinkimo prognozėms bei smarkiai nesumažinus biudžeto asignavimų, valdžios sektoriaus deficitas 2009 m. gali būti geroai didesnis nei planuojamas – 2,8 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP).

Prezidentas Valdas Adamkus po susitikimo su Rasa Budbergyte pabrėžė, kad Gedimino Kirkilo Vyriausybės parengtas biudžeto projektas neatitinka tikrovės ir turi būti iš esmės peržiūrėtas. Jo įsitikinimu, pajamų prognozės būtina tikslinti pagal šių metų antrąjį pusmetį surenkamas pajamas ir realiai įvertinti padėtį.

Numatoma, kad 2009 m. ekono-

minė šalies padėtis dar prastės. Todėl, V. Adamkaus manymu, reikia dabar mažinti išlaidas.

Auditoriai taip pat siūlo tikslinti visų pagrindinių mokesčių, kurių pajamos sudaro 90 proc. valstybės biudžeto pajamų, prognozes, taip pat atsisakyti kai kurių mokesčių lengvatų.

Anot R. Budbergytės, pridėtinės vertės mokesčio per šiuos metus bus surinkta beveik 1 mlrd. litų mažiau nei planuota, gali būti neįvykdytas akcizų planas, o gyventojų pajamų mokesčio tikriausiai bus gauta apie 200 mln. litų mažiau. Todėl, anot valstybės kontrolierės, kelia abejonių kitamet planuojamos apie 1,3 mlrd. litų didesnės pajamų ir pelno mokesčio užduotys.

Kanados universitetuose – L. Donskio paskaitos

Vilnius, lapkričio 20 d. (Delfi.lt) – Vytauto Didžiojo universiteto Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto dekanas ir Lietuvos televizijos laidos „Be pykčio“ vedėjas prof. Leonidas Donskis skaitė paskaitas Kanados universitetuose.

Į paskaitas susirinko ir diskusijose aktyviai dalyvavo Kanados universitetų studentai, profesoriai ir

Lietuva besidomintys vietiniai gyventojai. L. Donskio viešnagės Kanadoje metu su universitetais buvo aptarti Lietuvos ir Kanados bendradarbiavimo švietimo srityje stiprinimo būdai, Lietuvos ir Kanados profesūros ir studentų mainų skatinimo priemonės. L. Donskis aplankytuose miestuose susitiko ir su Lietuvių Bendruomenės atstovais.

Lietuva nebesiginčys su Briuseliu

Vilnius, lapkričio 19 d. (BNS) – Lietuvos Vyriausybė nebesiginčys su Europos Komisija (EK) ir perkels į savo įstatymus bei kitus teisės aktus visą vadinamąją Paukščių direktyvą.

EK yra pradėjusi Europos Sąjungos (ES) Paukščių direktyvos pažeidimo procedūrą prieš Lietuvą – pirmas oficialus EK pranešimas dėl to gautas prieš 1,5 metų, o antras – prieš mėnesį.

Todėl Aplinkos ministerijos siūlymu Vyriausybė nutarė netęsti ginčo, o direktyvą pažodžiui perkelti į įstatymus bei kitus teisės aktus. Tam reikės pakeisti ne vieną įstatymą. Pa-

vyzdžiui, laikantis direktyvos reikalavimų, bus 15 dienų sutrumpintas karvelių medžioklės laikas.

Jei Lietuva neperkeltų pažodžiui direktyvos reikalavimų, EK turėtų teisę pradėti trečiąją pažeidimo pakopą – pradėti bylą prieš Lietuvą Europos Teisingumo Teisme.

ES Paukščių direktyva nustato visų Bendrijos teritorijoje gyvenančių laukinių paukščių rūšių bei jų buveinių apsaugą, reguliuoja retų paukščių rūšių medžioklę bei prekybą. Be to, ši direktyva draudžia kai kurias paukščių medžioklės bei gaudymo priemones.

„Avia Baltika“ turi leidimą gaminti ginklus

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) – Per prezidentūros Rolando Pakso apkaltos skandalą pagarsėjusio verslininko Jurijaus Borisovo bendrovė „Avia Baltika“ gavo leidimą gaminti ginklus. Jį bendrovė naudoja ant sraigtasparnių montuojamai ginkluotei įsigyti.

Tai, kad „Avia Baltika“ turi tokį leidimą, patvirtino laikinai bendrovės generalinio direktoriaus pareigas einantis Valensas Glinskis. Leidimo išdavimo faktą patvirtino ir juos išduodančio Ginklų fondo (GF) Licencijavimo ir kontrolės skyriaus vedėjas Dominikas Urbas. Jis teigė, kad teikdama paraišką leidimui gauti „Avia Baltika“ ginklų gaminti nė neketino.

Anot D. Urbo, leidimas J. Borisovo bendrovei reikalingas, kad galėtų įsigyti ginkluotę, vėliau montuojamą ant bendrovės parduodamų ir aptarnaujamų sraigtasparnių. Ginkluotę rusų gamybos sraigtasparniams, D. Urbo žiniomis, „Avia Baltika“ perka Rusijoje ir Ukrainoje.

Leidimo ginklų gamybai „Avia Baltika“ į GF kreipėsi 2008 m. vasarį, kai bendrovei kilo problemų iš Lietuvos išvežant Irako kariškiams skirtus ant sraigtasparnių montuojamus raketų paleidimo įrenginius. Šiuos įrenginius bendrovė į Lietuvą buvo įvežusi neturėdama tokią teisę suteikiančio GF leidimo ginklų gamybai.

Dėl to GF 2008 metų vasarį kreipėsi į Generalinę prokuratūrą, tačiau ši atlikusi patikrinimą atsisakė pradėti ikiteisminį tyrimą, nurodydama, kad „Avia Baltika“ turėjo Ūkio ministerijos išduotus importo ir eksporto leidimus.

Gavęs J. Borisovo bendrovės prašymą išduoti leidimą ginklų gamybai, GF taip pat buvo kreipėsis į Valstybės saugumo departamentą ir Specialiųjų tyrimų tarnybą. Šios įstaigos žinių apie „Avia Baltika“ GF nesuteikė, aiškindamos, jog to daryti pagal esamą licencijavimo tvarką neprivalo, todėl GF leidimą J. Borisovo bendrovei galiausiai suteikė.

JAV daugėja gyvenančių pusbadžiu

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) – Maždaug 36,2 mln. amerikiečių sunikia apsirūpina maisto produktais ir maždaug trečdalis iš jų nuolat badauja, rodo apklausos, kurią surengė JAV administracija dar iki ekonominio nuosmukio, rezultatai.

Pasak iniciatyvinių grupių atstovų, gyventojų aprūpinimo maisto produktais problema paaštrėjo 2008 m. Todėl jie paragino Kongresą padidinti maisto talonų skaičių artėjant Padėkos dienai, bent laikinai kaip priemonę ekonomikai skatinti.

Remiantis naujausiais skaičiais, beveik rekordinis amerikiečių skaičius – 29,5 mln. žmonių – gavo maisto talonus, kurie yra didelė parama vargšams.

Iš viso 11,1 proc. JAV namų ūkių, arba 36,2 mln. žmonių, trūko maisto produktų 2007 m., palyginti su 10,9 proc., arba 35,5 mln. amerikiečių 2006 m., pranešė šalies Žemės ūkio departamentas. Šio departa-

mento duomenimis, 4,1 proc. namų ūkių, o tai yra 11,9 mln. žmonių, maisto saugumas vertinamas kaip „labai žemas“, ir jie priversti mažinti būtiną kasdienį maisto racioną.

„Štai iš kur toks didelis augimas“, – paaiškino Jim Weill iš organizacijos „Food Research and Action Center“, turėdamas omenyje išaugusį badaujančiųjų skaičių tarp amerikiečių šeimų, kurioms sunkiausia sudurti galą su galu.

Gaunančiųjų maisto talonus skaičius padidėjo 2 mln. per pastaruosius 8 šių metų mėnesius, pranešė Stacy Dean iš Biudžeto ir politikos prioritetų centro.

Vidutinis „apsirūpinęs maistu“ amerikiečių namų ūkis išleidžia 35 proc. daugiau lėšų maisto produktams nei neapsirūpinęs. Aukščiausias neapsirūpinimo maistu lygis yra šalies pietuose, konkrečiai – tarp etninių grupių, vargingai gyvenančių šeimų ir vienišų motinų.

**Aplankykite
www.draugas.org**

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

Putin žada užkirsti kelią finansinei griūčiai Rusijoje

Rusijos premjeras Vladimir Putin tebevaidina aktyvų vadovo vaidmenį.

SCANPIX nuotr.

Maskva, lapkričio 20 d. (AFP/BNS) – Rusijos premjeras Vladimir Putin kalbėdamas valdančiosios partijos „Vieningoji Rusija“ suvažiavime pažadėjo, jog vyriausybė užtikrins, kad pasaulinė ekonomikos krizė nesukeltų dar vienos finansinės griūties Rusijoje.

Tačiau savo kalboje, kurioje pateikė daug statistinių duomenų ir ekonominių pažadų, V. Putin neužsiminė apie savo politinę ateitį, nors visi dabar spėlioja, ar jis rengia sugrįžimą į Kremlių.

Dabartinė finansų krizė nusiau-bė Maskvos vertybinių popierių rinkas, o krintančios naftos kainos sulėtino augimą ir sukėlė pavojų ekonominiam stabilumui, kuris laikomas vienu pagrindinių laimėjimų, pasiektų per 8 metus trukusį V. Putin prezidentavimą.

Atsakydamas į klausimą, kaip valdžia veiks krizės metu, V. Putin pripažino, kad Rusija atsidūrė sudėtingoje padėtyje. Tuo pačiu jis patikino, jog Rusijoje bus padaryta visa, kas įmanoma, kad jos piliečiai būtų apsaugoti nuo ekonominių sukrėtimų, ir nurodė, jog vyriausybė kaip įmanydama gins piliečių interesus.

Jis užsiminė, kad „Vieningosios Rusijos“, kuri dabar vyrauja parlamente, išlikimas valdžioje priklausys nuo jos sugebėjimo spręsti šią finansų krizę.

Parodydamas Rusijos pasitikėjimą savo jėgomis, V. Putin paskelbė, kad Maskva duoda 1 mlrd. dolerių Tarptautiniam valiutos fondui (TVF), kad šis padėtų šalims įveikti pasaulinę finansų krizę. Jis taip pat sakė, jog Rusija siūlo kreditus Kinijai ir Indijai, kad šios pirtų rusiškas prekes, ir patvirtino, jog Rusija kaimyninei Baltarusijai paskolins 2 mlrd. dolerių krizei spręsti.

V. Putin gyrėsi, jog Rusija sukaupė pakankamas finansines atsargas, kad išvengtų grėsmingų rublio išorinės vertės pasikeitimų ir infliacijos šuolių. Rusijos centrinis bankas rugsėjį ir spalį turėjo išleisti 57,5 mlrd. dolerių Rusijos valiutai paremti.

„Vieningosios Rusijos“ suvažiavimas įvyko kitą dieną po to, kai Rusijos žemieji parlamento rūmai didžiule balsų persvara pritarė prezidento Dmitrij Medvedev pasiūlymui pailginti prezidento kadenciją nuo 4 iki 6 metų. Tai pakurstė spėliones, kad V. Putin planuoja perimti prezidento įgaliojimus iš D. Medvedev, kuris jį pakeitė tik šių metų gegužę. V. Putin parėmė D. Medvedev pasiūlymus ir gyrė Rusijos „politinės sistemos tobulėjimą“.

Nors apie savo politinę ateitį V. Putin nekalbėjo, tai, kad jo kalba buvo skirta vien svarbiausiai dabartinei Rusijos problemai, rodo jį tebevaidinant aktyvų vadovo vaidmenį.

Gruzija ir Rusija tęs derybas

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) – Aptarę saugumo ir pabėgėlių klausimus, Rusijos ir Gruzijos atstovai Šveicarijoje sutarė toliau tęsti derybas, greičiausiai jau kitą mėnesį, pranešė pareigūnai. „Sutarėme diskusijas pratęsti gruodį“, – sakė Pietų Osetijos progruziniškos administracijos vadovas Dmitrij Sanakojev, šiuo metu gyvenantis tremtyje.

„Diskusijų dėmesio centre buvo saugumas“, – pridūrė pareigūnas, turėdamas omenyje trečiadienio derybas.

Panašiai kalbėjo ir Rusijos delegacijos vadovas bei užsienio reikalų viceministras Gregorij Karasin. Tačiau jis nebuvo toks tikslus dėl kito susitikimo datos.

„Labai įtemptai ir aštriai buvo aptarinėjami saugumo klausimai. Kita grupė nagrinėjo pabėgėlių sugrąžinimo ir perkeltųjų asmenų problemą. Kalbėtasi griežtai“, – sakė jis naujienų agentūrai „Interfax“.

G. Karasin pažymėjo, kad per antrą tarptautinių derybų ratą Ženevoje „pavyko įveikti protokolo ir formos klūtis, kurios anksčiau buvo dirbtinai kuriamos“.

„Galimas daiktas, kad svarbiausiu tų derybų rezultatu galima laikyti tai, kad šių klausimų aptarime dalyvavo Abchazijos, Gruzijos, Pietų Osetijos, Rusijos, JAV delegacijos ir 3 pirmininkaujančios organizacijos – ES, JT ir ESBO“, – pabrėžė G. Karasin.

Diplomatas teigė, kad „derybos pavyko“. „Yra apie ką pagalvoti. Mus iš tiesų jaudina klausimas, kaip iš tiesų sukurti saugumo zoną tuose rajonuose, kurie ribojasi su Pietų Osetija ir Abchazija“, – sakė G. Karasin.

JT būstinėje Ženevoje atsinaujinusių tarptautinių derybų tikslas – sumažinti įtampą dvišaliuose santykiuose, kilusią po penkių dienų ginkluoto konflikto rugpjūtį.

EUROPA

BERLYNAS

Berlyno Tėgelio oro uoste ketvirtadienį kilo didelis gaisras, dėl kurio keli lėktuvai buvo nukreipti į kitus oro uostus, bet pareigūnai pranešė, kad ugniagesiai jau numalšino gaisrą ir kad skrydžiai vėl vyksta normaliai. Gaisras, kurio priežastis nežinoma, kilo tuščioje karantino stotyje netoli oro uosto karinės dalies, sakė atstovas.

TALINAS

Estijos vyriausybė nusprendė, kad šios šalies pilietis, įtariamas korupcija, susijusia su Irako atstatymo finansavimu, gali būti išduotas Jungtinėms Valstijoms. 33 metų Marko Rudi, „Ernst and Young“ Estijos padalinio patarėjas, buvo suimtas Estijoje rugsėjo mėnesį, Jungtinėms Valstijoms per Interpolą pateikus atitinkamą prašymą.

Estijos gynybos ministerija pranešė numatanti dar metus pratęsti savo karinę misiją Irake, kurią atlieka 34 kariai, nors anksčiau ją planuota baigti šių metų gruodžio pabaigoje. Visuomenės apklausos rodo, kad apie du trečdaliai iš 1,3 mln. Estijos gyventojų nepritaria misijai Irake.

AZIJA

BEIJING

Kinijoje nuo pareigų nušalinta Komunistų partijos pareigūnė Bi Hua, atsakinga už politiką Tibete, pranešė du šaltiniai. Šis žingsnis žengtas po to, kai vyriausias Kinijos derybininkas pareiškė, kad jo šalis išmėgino visas priemones, kad susitarėtų su Tibeto dvasiniu vadovu Dalai Lama, ir nebegali daryti jokių nuolaidų.

AFRIKA

NAIROBIS

Somalia piratai už pagrobtą milžinišką Saudo Arabijos tanklaivį „Sirius Star“ pareikalavo 25 mln. dolerių išpirkos ir pareiškė, kad ji turi būti sumokėta per 10 dienų, naujienų agentūrai AFP pranešė vienas iš piratų.

JAV

WASHINGTON, DC

Respublikonas John McCain trečiadienį iškovojo paguodos prizą Missouri – šioje valstijoje pagaliau buvo suskaičiuoti visi JAV prezidento rinkimų balsai. Jeigu šie rezultatai bus pripažinti, Missouri praras neklystančio rinkimų pranašo statusą. Nuo 1904 m. šioje valstijoje visada, išskyrus 1956 m., laimėdavo kandidatai, kurie galiausiai būdavo išrenkami JAV prezidentais.

Barack Obama vadovauti rizikingo JAV sveikatos apsaugos krizės sprendimo plano įgyvendinimui pasirinko buvusį Senato daugumos vadovą Tom Daschle, be to, į savo administraciją pakvietė daug ištikimų kampanijos padėjėjų.

NEW YORK

Keletui garsiosios Kennedy šeimos kartų atstovaujantys asmenys susirinko į iškilmes, kurių metu vienam iš didžiausių New York tiltų buvo suteiktas nužudytojo New York valstijos senatoriaus ir JAV teisingumo ministro Robert F. Kennedy vardas. R. F. Kennedy buvo nužudytas 1968 m., kai siekė tapti Demokratų partijos kandidatu į prezidentus.

JT duomenimis, pasaulyje skubios pagalbos ir finansinės paramos reikia 30 mln. žmonių 31 valstybėje. Norint įgyvendinti užsibrėžtus tikslus ir veiksmingai kovoti su skurdu, ligomis ir nepritekliais 2009 m. JT reikės 7 mlrd. JAV dolerių.

Atlantic Express

Sveikina visus su artėjančiomis Šv. Kalėdomis

ir primena visiems, norintiems laiku suspėti savo artimuosius ir draugus Lietuvoje pasveikinti su Šv. Kalėdomis, jog siuntinius siunčiamus oro paštu būtina pristatyti į mūsų surinkimo punktus iki

LAPKR. 25

708-599-9680 **www.atlanticexpresscorp.com**

Cleveland įvyko metinis ŠALFASS suvažiavimas

Atkelta iš 4 psl.

Be vyrų „A“ ir „B“ lygių, jaunių „A“, moterų ir merginų krepšinio Čikagoje planuojama surengti plaukimo, stalo teniso, šachmatų bei tinklinio varžybas. Rugsėjo 12 ir 26 dienomis Hamiltone (Kanada) taip pat vyks šaudymo turnyrai. Lauko tenisininkų kovos planuojamos Čikagoje per Darbo dienos savaitgalį, o taip pat Cleveland spalio mėnesį, Atlanta mieste (GA) lapkričio 8–9 dienomis,

Palm Springs (CA) – pirmąjį sekančių metų kovo savaitgalį.

ŠALFASS krepšinio komiteto vadovui A. Rugieniui, Jr. pasiūlius apsvaistytą galimybę įkurti mūsų organizacijos Šlovės areną Sąjungos tinklalapyje. Sudaryta darbo grupė, į kurią įtraukti: A. Rugienius, S. Kavaliauskas iš New York, V. Tata-rūnas iš Cleveland ir R. Miečius iš Kanados.

Pirmininkas L. Misevičius papa-

ŠALFASS metinio suvažiavimo Lietuvių Piliečių klube Cleveland dalyviai.
Eugenijos Misevičienės nuotraukos

Susirinkimo metu.

sakojo apie tinklalapio reikalus. Buvo nutarta, kad informacija apie svarbiausias ŠALFASS varžybas būtų siunčiama anglų ir lietuvių kalbomis. Gautas pasiūlymas, kad ir narių klubų registracija ateityje būtų vykdoma internetu.

Antrąjį (popietinį) posėdį pradėjo New York LAK pirmininkas S. Kavaliauskas. Buvo svarstomas šių eilučių autoriaus pasiūlymas leisti ŠALFASS žaidynėse dalyvauti tik lietuviško kraujo turintiems atletams, išbraukiant iš įstatų punktą dėl lietuvių sutuoktinių dalyvavimo. Dauguma suvažiavimo delegatų nubalsavo prieš tokį pakeitimą. Tuo tarpu ŠALFASS išdininko A. Mor-kūno pasiūlymas padidinti narystės

mokestį buvo priimtas balsavusiųjų dauguma. Vėliau apygardų pirmininkai perskaitė ataskaitas už 2008 metus, taip pat pasidalino savo ateinančių metų planais. Suvažiavimo pabaigoje delegatai vienbaliai pritarė ŠALFASS garbės narystės suteikimui „Draugo“ bei „Amerikos lietuvio“ laikraščių žurnalistui Edvardui Šulaičiui bei buvusiam Sąjungos Centro valdybos pirmininkui Toronto „Vyties“ sporto klubo nariui Jonui Gustainiui. Sugiedojus Lietuvos valstybinį himną oficiali suvažiavimo programa buvo baigta, po to keletas jo dalyvių lankėsi Cleveland lietuviškosios Dievo Motinos parapijos salėje surengtoje Lietuvių dienų vakaronėje.

0% APR**

FINANCING AVAILABLE

for up to 60 months

Up To
\$1,000
Owner Loyalty
Available

3.9%
APR
Financing
Available
for 60 mos.

Largest
Selection Of
2009 MAZDA's
& More Arriving

New 2009
MAZDA3 ITR

New 2009
MAZDA5

New 2009
MAZDA6

New 2008
Mazda CX-7

New 2008
Mazda CX-9

0% APR
FINANCING AVAILABLE**

0% APR
FINANCING AVAILABLE**

0% APR
FINANCING AVAILABLE**

0% APR
FINANCING AVAILABLE**

0% APR
FINANCING AVAILABLE**

Lease for **\$137** for 36 mos*

\$1999 due at lease signing. No Security Deposit.
Excludes tax, title, license and doc fee.

Lease for **\$217** for 36 mos*

\$1999 due at lease signing. No Security Deposit.
Excludes tax, title, license and doc fee.

Lease for **\$198** for 36 mos*

\$1999 due at lease signing. No Security Deposit.
Excludes tax, title, license and doc fee.

OR **\$7,000**
SAVE UP TO on select models

OR **\$10,000**
SAVE OVER on select models

*All offers plus tax, title, license and doc fee with approved credit. Lessee responsible for excess wear, tear and/or mileage over 10,000 mi/yr. All rebates and incentives applied which vary by model. Financing in lieu of rebates on select new models. Financing thru Mazda American Credit on select new models. **0% APR financing with approved credit in lieu of rebates on 2008 MAZDA6, CX-7 & CX-9 for 60 mos. 0% for 60 mos. = \$16.67 per \$1,000 financed with approved credit. 0% APR financing with approved credit in lieu of rebates on 2009 MAZDA3, 5, 6, CX-7 & CX-9 for 36 mos. †10% for 36 mos. = \$27.78 per \$1,000 financed with approved credit. ***3.9% APR financing 60 mos. = \$18.37 per \$1,000 financed with approved credit. Owner Loyalty of \$500 on 2008 & 2009 MAZDA6 and \$1,000 on 2008 & 2009 MAZDA5, MX-5, MX-5 PRHT, RX-8, CX7, CX9 for owners of 1999 or newer. Offers expire 3 days from date of publication.

the
Autobarn
limited

AUTOBARN MAZDA
AUTO CREDIT EXPERTS
No Credit - OK • Bad Credit - OK
Slow Credit - OK • Repo - OK
Judgments - OK

**TEST DRIVE A
MAZDA TODAY!**

6060 S. LaGrange Rd.
Joliet Rd. & LaGrange Rd. off I-55 & 294
708-354-2700
www.mazdaguys.com

We Speak Polish, Russian & Lithuanian.

Matt Kutyna

Bart Bryniarski

Krzysztof "Kris" Krasowski

Lukasz "Luke" Szweczyk

Mario Nowik

Adam Szymanowski

Countryside-LaGrange

Prienų senelių globos namai

ZITA BILEVIČIŪTĖ

Giedrią, vaiskią ankstyvo rudens dieną užsukome į Prienų senelių globos namus pasmalsauti, kaipgi senoliai sutinka savo saulėlydį Lietuvoje.

Globos namai įsikūrę ant Nemuno kranto, aplinka jaukiai sutvarkyta, žydi gėlynai, ošia šimtametės pušys, vietomis užveistas jaunų medelių sodelis. Viduje priangis ir koridoriai papuošti paveikslais, meno dirbiniais, stendais su gyventojų rankdarbiais. Švaru, tvarkinga.

Gide po Prienų globos namus sutiko pabūti socialinė darbuotoja Jūratė Kuzmickienė.

Truputis istorijos. Globos namai įkurti 1948 m. Mačiūnuose, Prienų rajone. Apie 1950 m. jie perkelti į dabartinę vietą. Tuo laiku tai buvo 2 trobos, vėliau pastatyti dar 2 mediniai namai. Iš pradžių įstaigoje gyveno apie 50 senelių. Laikui bėgant, 1981 m. pastatius mūrinį gyvenamąjį namą, jų skaičius dar padidėjo.

Šiuo metu Prienų senelių prieglaudoje gyvena 208 globotiniai. Čia yra 30 vienviečių, 30 dviviečių kambarių. Slaugos skyriuje yra slaugoma 118 senelių. Jie gyvena keturviečiuose kambariuose. Kiekvienas kambarys yra apie 30 kv. m.

Nuo 1994 m. Lietuvoje pradėta intensyviai vykdyti globos institucijų veiklos reformą. Šiandien Prienų globos namuose gyventojams teikiama gerokai daugiau paslaugų – socialinių, švietimo, įvairiai bandant įjungti juos į visuomenę.

Globos namų gyventojai tampa reikalingi bendruomenei savo daina, aktyviu gyvenimo būdu, eilėraščiais.

Prienų globos namų kieme vietoje anksčiau stovėjusio sudegusio namo 2007 m. pastatytas naujas kor-

pusas. Jame gyvena dalis sportininkų veteranų: visą Europą žavėjusi Kauno „Žalgirio“ rankinio komandos žaidėjas Justė Kirvelaitytė, krepšinio treneris Algimantas Peža ir kiti.

Prienų globos namams nuo 1993 m. vadovauja Angelė Bajorienė. Ji yra baigusi Vilniaus Pedagoginį universitetą bei Kauno technologijos universiteto edukologijos magistrantūrą.

Kiti pensionato darbuotojai taip pat turi atitinkamą išsilavinimą, nuolat tobulinasi, kelia kvalifikaciją, domisi savo srities naujovėmis. Globos institucijų veiklos patirtimi keičiamasi su Lenkijos, Švedijos, Danijos, Austrijos ir kitų šalių slaugos namais.

Dabartiniu metu globos namų gyventojams paslaugas teikia 4 pagrindinės struktūros: sveikatos priežiūros – vadovė Dalia Matulienė; socialinio darbo – vadovė Dalė Šimkauskienė; mitybos – vadovė Onutė Valatkienė ir Buities ir ūkio – vadovė Dalia Aliukevičienė.

Prienų senelių globos namuose įkurtas Trečio amžiaus universiteto (TAU) Prienų filialas, kuriam vadovauja globos namų direktorė A. Bajorienė. Įsteigti 2 fakultetai – Sveikatos ir žmogaus tobulėjimo. Skaityti pasikaitų slaugos ir aplinkinių rajonų gyventojams atvyksta įvairūs įžymūs žmonės: politikai, medikai, teisininkai ir kt.

Seneliams ir neįgaliesiems pagal jų pomėgius ir poreikius globos namuose organizuojama įvairi veikla.

Mėgstantys gamtą, gimtą žemę (juk dauguma čia atvykusių globotinių yra iš aplinkinių kaimų) gali simboliškai prižiūrėti „savo žemės“ sklypelį (pensionatas leidžia naudotis jo žeme globotiniams) ir auginti įvairias daržoves. Pasakojama, kad kai kurie seneliai net pomidorus globos namų šiltnamiuose užsiaugina.

Nukelta į 11 psl.

Prienų senelių pensionato pagrindinis korpusas.

Dantų gydytojai

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

Akių ligos

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

Vidaus ligos

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

Širdies ir kraujagyslių ligos

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

SKELBIMŲ SKYRIAUS
TEL. 773-585-9500

MARGUTIS II LIETUVIŲ RADIO LAIDOS

Per WCEV radijo stotį 1450 AM banga
kiekvieną vakarą nuo 8 val. v. iki 8:45 val. v.
klausykite seniausios Amerikoje
lietuviškos radijo laidos

Tel. 773-476-2242

AMERIKOS LIETUVIŲ RADIO LAIDAS GALITE GIRDĖTI
INTERNETU www.wcev1450.com

IEŠKO DARBO

* **Moteris** ieško senelių priežiūros darbo. Tel. 847-942-0575.

* **Moteris**, turinti medicininį išsilavinimą, vairuojanti, gali padėti pagyvenusiems žmonėms pagaminti maistą, pabendrauti, Marquette Park, Brighton Park ir aplinkiniuose rajonuose. Tel. 773-387-7232.

* **Moteris** ieško nuolatinio darbo prie senelių. Siūlyti variantus. Galiu pakeisti arba išleisti atostogų. Vairuoju, turiu legalius dokumentus, kalbu angliškai. Tel. 773-968-9310.

* **Moteris** ieško žmonių slaugymo darbo. Gali pakeisti arba išleisti atostogų. Tel. 312-492-8795.

* **Moteris** gali prižiūrėti vyresnio amžiaus žmones 6 dienas savaitėje. Anglų kalba, patirtis. Tel. 773-426-2352 arba 773-853-2068.

* **60 metų moteris** ieško darbo su vaikais arba pagyvenusiais žmonėmis. Kalba daug kalbų, ne anglų. Tel. 812-825-3416.

* **Moteris** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu kartu. Buitinė anglų kalba, patirtis, rekomendacijos. Tel. 708-769-3788.

* **Pagyvenusi moteris**, turinti legalius dokumentus, rekomendacijas,

automobilį, pirkėtų gerai apmokamą darbą prižiūrėti senelius pietiniuose rajonuose. Tel. 630-323-2785.

* **Maloni** ir sąžininga moteris gali padėti vienišam/ai vyresnio amžiaus žmogui, kuriam reikalinga pagalba. Nesvarbu kurioje valstijoje. Tel. 708-945-9003, Ona.

* **Galiu padėti** sutvarkyti jūsų namus savaitgaliais pietiniuose rajonuose. Tel. 630-863-1168.

* **Ieškau darbo** (galiu prižiūrėti vaikus, pabūti su seneliais...ir visi kiti variantai tinkami). Būtų puiku, kad galėčiau atsivesti savo dukrytę. Tel. 708-945-0005.

* **Moteris** ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Anglų kalba, nevairuoja, patirtis, rekomendacijos. Tel. 773-954-5223.

* **Moteris** ieško darbo penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais. Gali pakeisti šiauriniuose rajonuose. Tel. 773-330-2636.

* **Moteris** ieško senelių priežiūros darbo nuo 1 val. p.p. iki 4 val.p.p. Tel. 708-691-8650.

* **Moteris** ieško darbo šeštadieniais. Tel. 708-220-3202.

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas gražus 4 kamb. butas su baldais. Kedzie ir 66 pl. Naujesniame name.
Tel. 708-656-6599

Skelbimų skyriaus
tel. 773-585-9500

Namams Paskolos, Apdraudos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, *President*

Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 100 Metų.

Buvęs ČLM mokinys, advokatas Dainius Dumbrys aiškina mokiniams jų teises ir pareigas. Laimos Apanavičienės nuotraukos

Čikagos lituanistinėje mokykloje – susitikimas su advokatais

LAIMA APANAČIENĖ

Neįtikėtina pamoka vyko Čikagos litaunistinės mokyklos (ČLM) 9–10 klasių mokiniams. Pas juos į svečius atvyko trys advokatai.

Stebėjau, kai į pamoką nenoriai ėjo mokiniai – vos vilkdami kojas. Atėję visi stengėsi atsistoti kuo toliau nuo mokytojo stalo. Bet po kurio laiko įvyko stebuklas – mokiniai įsitraukė į diskusijas, aktyviai dalyvavo pamokoje.

Advokatė Kristina J. Wayne Čikagos lituanistinėje mokykloje veda teisės pamoką.

Tad kas tie jaunieji „mokytojai“, kurie lapkričio 15 d. apsilankė šioje lituanistinėje mokykloje?

Tai trys lietuviai, dirbantys įvairiose advokatų kontorose: Rūta K. Stropus, Director of Attorney Recruitment and Professional Development Illinois Attorney General's Office, Dainius Dumbrys „Boodell & Domanskis, LLC“ kontoros advokatas ir Kristina J. Wayne, advokatų kontoros „Law offices of Kristina J. Wayne“ advokatė.

Jau pati pamokos pradžia sudomino mokinius. Svečiai jų klausinėjo, kokių sričių teisininkus jie žino, kam reikalingi advokatai, kuo skiriasi prokurorų darbas nuo advokatų. Už teisingus atsakymus mokiniai buvo apdovanojami mažu šokoladuku. Pasirodo, kad mokiniai nemažai žino. Nebuvo nė vieno klausimo, kad nors vienas mokinys į jį neatsakytų.

Pravedę trumpą apklausą, advokatai prisistatė ir trumpai papasakojo, kokiose srityse jie dirba, kaip ir kodėl jie pasirinko advokato profesiją. Mokiniai sužinojo, kad advokatais dirba ne tik Amerikoje gimę piliečiai. Štai Kristina Wayne, gimusi, augusi ir baigusi teisės mokslus Lietuvoje, atvykusi į Ameriką dar tris metus mokėsi ir dabar sėkmingai dirba.

Mokinių veidai nušvito, kai jie sužinojo, jog Dainius Dumbrys – buvęs šios mokyklos mokinys, pirmosios ČLM laidos abiturientas.

Po prisistatymo prasidėjo pamoka. Naujieji, mokytojai, suskirstė mokinius į tris grupes, pradėjo savo pamokas. Reikėjo tik matyti, su koku noru mokiniai rinkosi grupes ir kaip atidžiai skaitė jiems išdalintą medžiagą.

O pakalbėti buvo apie ką. Mokiniams buvo įdomu išgirsti argumentus apie tai, kodėl svarbu įstoti į gimnaziją, apie mokslą šioje mokykloje, apie tai, kaip svarbu gerai pasiruošti egzaminams.

Išgirdo jie ir apie tai, koks skirtumas tarp kolegijos ir universiteto, kaip į juos įstoti, kokie įstojimo reikalavimai, priėmimo tvarka, kokie studijų privalumai ir trūkumai. Žinoma, pokalbis neaplenkė ir temos, kaip tapti teisininku. Buvo kalbama apie teisininkų specialybes, pasiruošimą studijoms, darbo perspektyvas.

Visi žinome, koks sunkus tas paugliškas amžius ir kaip kartais tėveliams bei mokytojams nelengva rasti kalbą su jais. Tad įdomu buvo klausyti ir stebėti, kaip atvykę svečiai kalbėjo ne tik apie mokinių teises, bet ir jų pareigas. Ir reikia pasakyti, kad mokiniai jų labai įdėmiai klausė.

Tad tokia neįtikėtina pamoka vyko Čikagos lituanistinėje mokykloje. Norisi padėkoti jauniems advokatams už gražų pasiūlymą praveisti tokią pamoką ir už puikų šios pamokos pravedimą.

Blieka tik tikėtis, kad ir kitų sričių specialistai apsilankys lituanistinėse mokyklose ir papasakos apie savas profesijas,

Su grupe mokinių dirba advokatė Rūta K. Stropus.

Filmų festivalis Mokslo ir kūrybos simpoziume

Šiandien skaitytojams trumpai pristatome dar vieną kino filmą, kuris bus rodomas Mokslo ir kūrybos simpoziumo metu. Tai režisieriaus ir rašytojo Vytauto V. Landsbergio vaidybinis filmas „Kai aš buvau partizanas“ (2008 m.). Filmo scenarijaus autorius – pats režisierius, operatorius Audrius Kemežys; vaidino aktoriai: Algimantas Masiulis, Rūta Staliliūnaitė, Gediminas Storpirstis, Birutė Marcinkevičiūtė, Marius Jampolskis, puikiai debiutavo Sergiejus Jovaiša.

Po septynerių metų pertraukos Vytautas V. Landsbergis vėl ėmėsi vaidybinio filmo. Nors filme „Kai aš buvau partizanas“ aptiksim jo mylimų pasakos elementų, ši kartą autorius jais kalba apie skaudžią šalies praeitį – partizaninį karą.

Pagrindinis jo herojus – jaunas aktorius Paulius (Gediminas Storpirstis), vaidinantis partizanų vadą spektaklyje „Bunkeris“. Vienoje iš scenų, pareikalavusioje didelės psichologinės įtampos, jauną aktorių užplūsta vizijos, haliucinacijos, – jis pakliūna į kitą laiką, kuriame suvokia save kaip realiai egzistavusį partizaną berniuką Dzūkijos kaime, sribų jo akivaizdoje nužudytus tėvus, kaimynų tragediją, ir... nei iš šio, nei iš to sutriko... pradėjo pasakoti savo vaikystės dramatiškiausią patyrimą... Vaikas, kuriam reikėtų žaisti, priverstas matyti ne jo akims skirtus dalykus. Jis pasensta per dieną.

Jo kolegoms aktoriams, gerokai išsigandusiems, kad žlugs spektaklis, pavyko aktorių nuraminti... ir spektaklis buvo išgelbėtas.

„Šis vaidybinis filmas yra visiškai naujas žodis lietuviškame kinematografe, pradedantis psichologinio kino filmo kryptį. Tai – pats sunkiausias kino meno žanras, lietuviškam kino filmui iki šiol, atrodo, buvęs

‘neįkandamas’. Todėl ir pasaulyje jis labai retas. Teko matyti keletą puikių šios krypties ispanų ir vengrų filmų, taip pat genialiojo Bergman porą filmų ir dar anais laikais buvusios Vakarų Vokietijos, ko gero, patį stipriausią psichologinį filmą ‘Sternhofo dvaras’. Kino filmas ‘Kai aš buvau partizanas’, mano manymu, prilygsta panašioms pasaulyje sukurtiems filmams”, – rašo Ona Voverienė „Bernardinai.lt”.

Režisierius Vytautas V. Landsbergis. Redo Vilimo nuotr.

Lapkričio 28 d., 7 val. v. Pasaulio lietuvių centre (Lemont, IL) vyks XIV Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumo filmų festivalis, kurio metu bus rodomi trys vaidybiniai filmai: „Vasara baigiasi rudenį”; „Ne-reikalingi žmonės” ir „Kai aš buvau partizanas” bei 4 dokumentiniai filmai: „Red Terror on the Amber Coast” (filmas anglų kalba); „1941 metų birželio sukilimas”; „Muckraker! Upton Sinclair's Lithuanian Jungle” (anglų kalba) ir „Žymiausi pasaulio lietuviai” Arvydo Baryso filmo pristatymas–ištrauka. Kadangi filmai vyks tuo pačiu metu, publika galės pasirinkti, kuriuose seansuose dalyvauti.

Paruošė L. A.

Aktoriai Rūta Staliliūnaitė ir Algimantas Masiulis filme „Kai aš buvau partizanas”

Lietuvos Dukterys dėkoja

Skubame su prašymais, bet kartais dėkojame gana pavėluotai ir tai jau, manau, labai negražu, bet žmogiška. Vis tiek – labai atsiprašome.

Šitas ruduo buvo nuspalvintas didelio liūdesio ir netekties. Vien iš mūsų Draugijos palaidojome tris seses, o kur dar mieli draugai, geradariai, kurių gedime – jie visi išėjo į Anapus, palikę mums tik savo darbų ir meilės ženklus. Bet kartu prisimeiname tą puikią rudens popietę, kai rinkomės į Dukterų rengiamus „Rudens pietus” ir mūsų veidai švietė matant tokią gausą draugų. Tad dėkojame iš visos širdies ne tik svečiams, bet ir programos atlikėjams, t.

y. nepaprastai puikiai paruošusiai pranešimą apie 50-tį metų mūsų veiklos ir istorijos buvusiai „Draugo” vyr. redaktorei Danutei Bindokienei, taip pat meninės dalies atlikėjams Genovaitei Bigenytei ir Algimantui Barniškiui ir, žinoma, svečiams, svečiams...

Dėkojame padėjėjoms loterijoje, sesėms prie bilietų ir t. t. Atsiprašome už netikslumus (praleidome Detroit veiklos paminėjimą), bet, kaip sakoma, kas nedirba, tas neklysta.

Tad dar kartą dėkojame visiems ir visoms, te Dievas laimina mūsų draugus ir mūsų veiklą.

Irena Gelažienė

Globos namų gyventojai naujame sodelyje – atokvėpio akimirka.

Prienų senelių globos namai

Atkelta iš 9 psl. Na, o buvęs krepšinio treneris Algimantas Pėža „savo lysvėje“ planuoja užsiauginti ažuolų sodinukų (jau renka giles) ir užveisti nedidelį ažuolyną netoli prieglaudos.

Sudarytos sąlygos drožti, megzti, siūti, siuvinėti, pinti, lipdyti.

Kultūrinis gyvenimas tikrai turtingas: švenčiamos visos didžiosios religinės ir kalendorinės šventės bei gyventojų gimtadieniai.

Gyvuoja senelių etnografinis ansamblis „Kvietkelis“ (vad. Valė Gustaitienė), kuris savo pasirodymais džiugina ne tik Prienų pensionato narius, bet dažnai koncertuoja įvairiose išvykose. Veikia poetų ratelis (vadovė – socialinė darbuotoja Elena Konovalova), organizuojami „poezijos pavasariai“, veikia biblioteka.

Prieglaudoje verda sportinis gyvenimas: be kasmet organizuojamos sveikatingumo savaitės, nuolat vyksta įvairios sportinės varžybos: biliardo, teniso, šachmatų, šaškių, krepšinio ir kt. Kai kurių globos namų gyventojų pasiekimai yra pasaulinio lygio: Romas Garnys specialiosios olimpiados pasaulinėse sunkumų kilnojimo varžybose JAV iškovojo aukso ir sidabro medalius; Jadvyga Fabionavičiūtė Kanadoje slidinėjimo varžybose taip pat iškovojo aukso, sidabro medalius. Sunkumų kilnojimo komanda – Romas, Saulė, Vytautas ir Jonas iš Lenkijos specialiosios olimpiados parsivežė čempionų titulus...

Globos namai turi jaukią koplytėlę. Čia organizuojamos ir švenčiamos visos religinės šventės: Kūčios, šv. Kalėdos, šv. Velykos. Jose visada dalyvauja kunigas monsinjoras Jonas Dalinevičius. Koplytėlėje kas mėnesį vyksta šv. Mišios, pamaldos, giedami rožiniai, gyventojai gali melstis indi-

vidualiai. Draugėn susibūrė ir religinių giesmių giesmininkai.

* * *

Puikūs veiklos rezultatai pasiekiami nenuilstamų globotinių ir personalo darbu, bet yra ir sunkumų. Dėl lėšų stygiaus gyventojai ir darbuotojai patiria nepatogumų. Slaugos skyriuje (118 gyventojams) nėra nė vieno mobilaus keltuvo globotinių priežiūrai (Kanados slaugos namuose 1 vežiamas elektrinis keltuvas „Hoyer lift“ tenka 10–20 pacientų – Z. B.), o juk Prienų senelių globos namuose nemažai sunkių, prie lovos prikautų ligonių.

1 mobilaus keltuvo kaina yra maždaug 20,000–50,000 litų. O tai aiškiai ne pagal slaugos narių išgales. Mieli tautiečiai, gal žinote organizacijas, įstaigas, kurios turėtų nenaujus, bet dar geros kokybės veikiančius keltuvus ir galėtų padovanoti Prienų senelių globos namams? O jei ne, tai prašytume suteikti finansinę pagalbą šiam gyvybiškai svarbiam inventoriui įsigyti. Be to, labai trūksta ir kitos neigaliųjų technikos: invalidų vežimėlių, vaikštynių, skalbimo ir higienos priemonių, sauskelnių.

Brangūs tautiečiai, Lietuvių labdaros fondai, organizacijos, visi geros valios žmonės, padėkite neigaliams, sergantiems Lietuvos seneliams pagerinti jų gyvenimo sąlygas. Dievas Jums atlygins už Jūsų gerus darbus.

Prienų senelių globos namų sąskaitos numeris aukoms: LT 084010041100101391 DnBNORD (Prienų sk.)

Adresas: Prienų senelių globos namai, Panemunės 28, 59115, Prienai, Lithuania, tel.: +370-319-60401 (direktorė).

JAV EKONOMISTAI APIE KOVĄ ...

Atkelta iš 3 psl. nuomonių esmę, tik gal dar labiau pabrėžė investavimo į infrastruktūrą ir technologiją reikšmę, kad Amerika išsikapstytų iš recesijos. Jis ypač rekomendavo „žaliąsias investicijas į alternatyvius energijos šaltinius ir viešojo transporto sistemas, kad išsilaisvintume iš priklausomybės nuo naftos”.

„Kad turėtume išteklių visas šias nelengvas problemas spręsti”, Stiglitz ragino „kelti mokesčius, ypač daugiau uždirbantiems amerikiečiams, ir išmintingai naudoti visus savo išteklius.”

Anot šio ekonomisto, Amerikoje lėšos eikvojamos pirmiausia karinėje srityje, „kur išlaidavimas tiesiog ne-žabotas. Kuriame ginkluotę, kuri ne-

veiksminga, prieš priešus, kurių nėra. Mes galėtume turėti daugiau saugumo prie mažesnio karinio biudžeto”. Taip pat, jo nuomone, reikia tvarkyti sveikatos apsaugos sistemą, kurioje „auga neapdraustųjų skaičius ir didėja išlaidos. Reformuoti šią sistemą būtina ne tik dėl mūsų visuomenės, bet ir dėl mūsų ūkio sveikatos”.

Skirtingai nei Stiglitz ir Krugman, dar vienas Nobelio premijos laureatas, ekonomistas **Edward C. Prescott** ragino nekelti mokesčių tarifų, o reformuojant sveikatos apsaugos sistemą pasitikėti daugiau laisvąja rinka, atrišant rankas „amerikiečių kūrybingumui”.

LRT

Brangiai Motinai

A † A NATALIJAI AUKŠTUOLIENEI

mirus, užjaučiame jos sūnų, mūsų buvusį tuntininką, s. fil. GINTARĄ, dukras AUŠRĄ ir DALIĄ kartu su šeimomis ir kartu liūdime.

LSB Lituanicos tuntas

BRŪNLA, VOKIETIJA

Vokietijoje Brūnlos parapijoje – 175 metų bažnyčios pašventinimo jubiliejus

Brūnlos parapijos istorija siekia dar ikireformacinius laikus. Jubiliejus, kurį šiemet paminėjo parapija, – tai 1835 m. lapkričio 10–11 d. įvykęs bažnyčios, tokios, kokia ji atrodo šiandieną, pašventinimas. Pati Brūnlos parapija nėra didelė. Ji vienija apie 400 tikinčiųjų.

Ryšiai su Brūnlos parapija buvo užmegzti 1995 metais, kunigui Virginijui Kelertui lankantis Vokietijoje, kur jį pasiekė žinia, kad Brūnlos parapija turi tris nenaudojamus varpus, skambėjusius bažnyčioje nuo 1921 metų. Šie varpai buvo per sunkūs bažnyčios bokšto konstrukcijai, tad parapija išsiliedino naujus. Kunigui paprašius, parapija mielai sutiko senuosius varpus padovanoti. Didžiausias varpas atkeliavo į naujai statomą Jurbarko bažnyčią, vidurinysis su skambo Šakių bažnyčioje, o mažiausias varpas savo gaudesiu kviečia tikinčiuosius į Vištyčio bažnyčią.

Ši varpų istorija nupynė glaudaus tarpusavio bendradarbiavimo gijas tarp Šakių bei Sudargo ir Brūnlos parapijų. Įvyko ne viena tikinčiųjų kelionė iš Šakių į Brūnlos ir iš Brūnlos į Šakius. Tapome viena šeima, nepaisant mus skiriančio tūkstančio kilometrų atstumo, tuo metu buvusių valstybių sienų ir kalbos barjero.

Kai Brūnlos parapijos tikintieji į Šakius atvyko pirmą kartą, Šakių parapijos gyvenimas atrodė apgailėtina. Tuo metu šiame Lietuvos mieste lyje nebuvo kur gyventi kunigui, Bažnyčia dar nebuvo pradėta remontuoti, jos randai priminė skaudžius sovietų okupacijos laikus, o buvusi klebonija atrodė niekados neprisikelsianti.

Brūnlos parapijos tikintieji ne-

liko abejingi Šakių parapijos vargui. Jų apsilankymas 1996 m. buvo pirmas, bet ne paskutinis. Brūnlos parapijos tikinčiųjų dėka buvo sudarytos sąlygos kunigui gyventi Šakiuose, buvusioje klebonijoje įrengti vaikų globos namai, remontuojamas bažnyčios priestatas. Dešimtis kartų parapijos tikintieji, palaiminti kunigės Steffi Stark ir vadovaujami Johannes Kunze, išnaudodami sunkiu darbu užtarnautą atostogų laiką ir negaudami jokio atlygio, nuo ankstauro ryto iki vėlaus vakaro liūdami savo prakaitą, žadino mirtimi paženklintas parapijos mūrų sienas naujam gyvenimui.

• • •

Džiaugėmės 2008 m. lapkričio 2 d. galėdami dalyvauti 175-ojo bažnyčios pašventinimo jubiliejaus pamaldose. Jose dalyvavo ir Vilniaus parapijos ansamblis „Adoremus“, vadovaujamas Renatos Moraitės. Sveikinimo žodį tarė ir susirinkusiuosius palaimino Lietuvos Evangelikų Liuteronų Bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis. Kunigas Virginijus Kelertas jubiliejaus proga padovanojo iš Lietuvos atvežtą buko sodinuką, kuris po pamaldų buvo pasodintas bažnyčios šventoriuje. Simboliškai palidijant krikščionių pašaukimą – nors į akis žvelgia nežinomybės žiema, grasinanti mirtimi, turėdami gyvybės pavasario viltį, pasitikėdami Dievo malone, mes sodiname medį.

Sveikiname Brūnlos parapiją ir linkime jos tikintiesiems, kad Dievas, apgaubęs savo meile, lankytojų gyvenimą taip, kaip jie savo meile keitė ir keičia mūsų gyvenimą.

„Lietuvos evangelikų kelias”
2008 m., nr.10–11

Po pamaldų prie bažnyčios pasodintas iš Lietuvos atvežtas medelis. Iš kairės: vysk. Sabutis, kun. Steffi Stark ir kun. Kelertas.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

◆„Draugo” 100-mečio jubiliejaus proga ruošiamai knygai paremti aukojo: po 100 dol. **Julija Dantienė** ir **Eufemija Steponis; Nijolė Naušėdienė** aukojo 50 dol. „Draugo” vadovybė nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams. Aukų ir leidiniui užsisakymo čekius prašome siųsti: „Draugas”, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629.

◆**Organizacijos „Vaiko vartai į mokslą”** susirinkimas rengiamas sekmadienį, lapkričio 23 d., 9 val. r. Pasaulio lietuvių centro posėdžių kambaryje. Į susirinkimą kviečiami nariai, narės ir susidomėję organizacijos veikla.

◆**Lapkričio 23 d., sekmadienį**, Čikagos ramovėnai, talkinant birutietėms ir šauliams, Šaulių namuose rengia kariuomenės atkūrimo 90 metų sukakties paminėjimą. Iškilmingos šv. Mišios – 10:30 val. r. Tėvų jėzuitų koplyčioje. Po pamaldų – apeigos prie Laisvės kovų paminklo. Minėjimo pradžia – 12:30 val. p. p. Kviečiame organizacijas atvykti su vėliavomis, o visuomenę gausiai dalyvauti. Po minėjimo – užkandžiai ir kavutė Šaulių namuose.

◆**Tėvų jėzuitų koplyčioje Jaunimo Centre** (2345 W. 56 St., Chicago) lapkričio 30 d., pirmą Advento sekmadienį, 9:30 val. r. bus klausoma išpažinčių. 10:30 val. r. – šv. Mišios ir pamokslas. Po pamaldų Jaunimo centro kavinėje moterų klubo narės vaišins skaniais blynais. Po vaišių – paskaita apie šv. Paulių. Pamaldas praves ir paskaitą skaitys tėvas Lionginas Virbalas, SJ iš Vilniaus. Visus nuoširdžiai kviečiame dalyvauti.

◆**Amerikos lietuvių teisininkų asociacija (LABAS)** maloniai kviečia visus besidominčius teisinėmis reformomis Lietuvoje į susitikimą su buvusiu LR Seimo pirmininko pata-rėju teisės klausimais bei Kauno Vytauto Didžiojo universiteto Teisės instituto direktoriumi prof. Tadu Klimu, kuris šiuo metu dėsto teisę Stetson University Teisės mokykloje (FL). Diskutuosime apie Lietuvos teisinės sistemos problemas. Susitikimas vyks lapkričio 29 d., šeštadienį, 1 val. p.p. „Two Rivers” restorane (10997

Archer Ave., Lemont). Apie dalyvavimą prašome pranešti iki lapkričio 24 d. Adomui Siudikai el. paštu: adamsiudika@hotmail.com.

◆**Amerikos lietuvių Tautinės** sąjungos Čikagos skyrius Balzeko lietuvių kultūros muziejuje gruodžio 4 d. 12 val. p.p. ruošia prieškalėdines vaišes. Giesmėms pritaris Algimantas Barniškis. Kalėdų senelis palinkės gerų ateinančių Naujųjų metų. Kviečiame visus dalyvauti. Auka – 15 dol. Tel. pasiteiravimui: 708-408-8352; 708-422-6514 (Irena) arba 773-585-8649 (Jūratė).

◆**Gruodžio 14 d., sekmadienį, 5** val. p. p. Balzeko lietuvių kultūros muziejuje iškilmingame pokylyje „Metų žmogaus 2008” žymuo bus įteiktas LR ambasadorei Kanadoje Gintei Damušytei. Informacija telefonu: 773-582-6500.

◆**Jaunimo centro tradicinė va-**kariene vyks gruodžio 7 d., sekmadienį, didžiojoje salėje, 5620 S. Claremont Ave., Chicago. 2 val. p. p. Jėzuitų koplyčioje bus aukojamos šv. Mišios, giedos solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, akompanuos muzikas Manigirdas Motekaitis. 3 val. p. p. salėje po oficialios dalies, kunigas Lionginas Virbalas, SJ, rodys skaidres apie ilgametę Jėzuitų veiklą. Meninės programos atlikėja solistė Dalia Lie-tuvninkienė, akompaniatorius M. Motekaitis. Vyks loterija. Stalus ir pavienes vietas galite užsisakyti telefonu: 708-447-4501 (Milda Šatienė) ir telefonu: 708-636-6837 (Anelė Pocienė).

IŠ ARTI IR TOLI ...

◆**Kviečiame Detroit visuomenę** dalyvauti tradicinėje Kūčių vakariene, kurią ruošia Detroit Gabijos ir Baltijos tuntų skautės ir skautai. Kūčios įvyks sekmadienį, gruodžio 7 d., Dievo Apvaizdos parapijos salėje. Šventę pradėsime po šv. Mišių ir kavutės, maždaug 12:30 val. p. p. Kūčių metu rinksime pinigines aukas „Avon Breast Cancer Walk”. Dalyvius prašome užsiregistruoti iš anksto pas Daivą Lukaszewicz (tel.: 248-478-6885 arba el. paštu: dlukasiewicz@sbcglobal.net

Pasaulio lietuvių centro 20 metų jubiliejaus šventės pasisekimu spalio 18 d. džiaugiasi darbštaus ir talentingo ruošos komiteto pirmininkė dr. Indrė Rudaitytė-Jeske ir jos vyras Dean. Rudaičių šeimos archyvo nuotr.

XIV PASAULIO LIETUVIŲ MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMUI ARTĖJANT

Penktadienį, lapkričio 28 d., vyks keturios XIV Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziumo plenarinės sesijos: dvi ryte – pradžia 10:30 val. r., ir dvi po pietų – pradžia 1:30 val. p. p. **„Energetikos iššūkiai pasaulyje ir Lietuvoje”** sesijai vadovauja prof. Donatas Tijūnėlis (JAV). Jis taip pat padarys pranešimą „Keičiantys energetikos resursų vertinimai”. Šioje sesijoje dar dalyvauja: dr. Anzelmas Bačkauskas (Lietuva) – „Kokia bus Lietuvos elektros energetikos ateitis”; dr. Vaclovas Miškinis (Lietuva) – Energetikos poveikis klimatui”; dr. Rimas Slavickas (Kanada) – „Ener-gijos perdavimas elektros tinklais” ir dr. Nemunas Biknius (Lietuva) – „Gamtinės dujos Lietuvoje: dabartis ir perspektyvos”.

Tuo pačiu metu vyks ir antroji **plenarinė sesija: „Valstybė ir tauta: jų dermė”**. Sesijai vadovauja Regina Narušienė (JAV); dalyvauja ir pranešimus pateikia: Kęstutis Grinius (Lietuva) – „Etninė, pilietinė ir tautinė tapatybė”; LR ambasadorius JAV Audrius Brūzga – „Ryšiai su išeivija: valstybės prievolė ar privilegija?”; Vladas Stankevičius (JAV) – „Lietuvos pilietybės išsaugojimo pėriperijos” ir Darius Kuolys (Lietuva) – „Lietuviai ir valstybė: istorinė santykių kaita”. Tai, atrodo, bus viena įdomiausių ir mums, išeivijos lietuviams, bene aktualiausių plenarinių sesijų šiame, jau 40 metų sukaktį mininčiame, Pasaulio lietuvių mokslo ir kūrybos simpoziume.

Pirmoji popietinė **plenarinė sesija**, kuriai vadovaus ir įžanginį pranešimą pateiks prof. Rimas Vaičaitis (JAV) yra **„Aukštasis mokslas – pasaulio ir Lietuvos per-**

spektyva”. Sesijoje taip pat dalyvauja: dr. Zenonas Rokus Rudzikas – „Lietuvos mokslininkų integracija į Europos ir pasaulio mokslo erdvę”; prof. Benediktas Juodka (jo pranešimą skaitys prof. Banys) – „Lietuvos aukštasis mokslas – Qua vadis?”; prof. Raimundas Šiaučiūnas – „Technologijos mokslai Lietuvoje – šandiena ir perspektyvos”; dr. Albertas Žalys – „Lietuvos mokslo politikos aktualijos”. Besidomintys aukštojo mokslo – ypač Lietuvoje – temomis turėtų pasistengti dalyvauti šioje plenarinėje sesijoje ir pasiklausyti Lietuvos aukštojo mokslo žinovų pranešimų.

Antroji lapkričio 28 d. popietinė **sesija** nagrinės temą **„Žemės ūkis šiandien ir ateities perspektyvos”**. Įvadinį pranešimą padarys prof. Kazimiera Prunskienė („Lietuvos žemės ūkio padėtis ir ateities perspektyvos”); taip pat sesijoje dalyvaus dr. Jadvyga Čiburienė – „Changes in Lithuanian Agricultural Sector: Globalization and European Integration” (tai vienas iš nedaugelio šio simpoziumo pranešimų anglų kalba); Edvardas Makelis – „Atsinaujinantys energijos šaltiniai ir esama situacija Lietuvoje”; dr. Steponas Matas (JAV) – „Dviejų žemės ūkio vienetų veiklos apžvalga”; dr. Vytautas Liakas (Lietuva) – „Lietuvos žemės ūkis šiandien ir ateities perspektyvos”. Net ir nelabai besidomintys žemės ūkio klausimais, turbūt susigundys atvykti į šią plenarinę sesiją – jau vien dėl jai vadovaujančios ir pranešimą skaitančios prof. K. Prunskienės.

MKS info

„Draugo” knygynėlyje

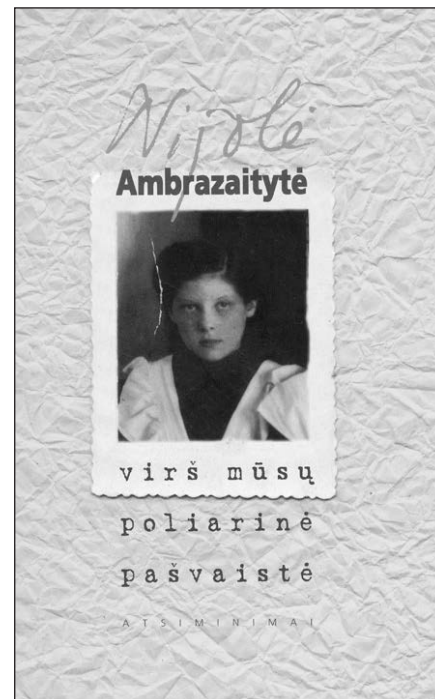
„Virš mūsų poliarinė pašvaistė”

Mūsų knygynėlyje garsios daininkės Nijolės Ambrazaitytės atsiminimai apie jaunystę Sibire.

Devynerių metų vaikas kartu su seneliais ir kitais giminaičiais netoli Šiaurės poliaus išbuvo devynerius metus – 1948–1957. Badas, šaltis, patyčios, alinantis darbas, balansavimas tarp gyvenimo ir nebūties.

Dainininkės Nijolės Ambrazaitytės, kurios nuostabus balsas skambėjo Lietuvos ir pasaulio scenose, daina pirmiausia suskambo Igarkoje. Svarbiausia – nepalūžti, nepasiduoti panikai, įveikti tai, kas beveik nugalima – atšiaurią gamtą ir prievartautojų žiaurumą. Ištvėrė, išliko. Mergaitei daug padėjo įgimtas talentas – dainomis lengvino ne tik savo, bet ir kitų gyvenimą.

„Dainos šiek tiek šildė visus. Anų metų dainos kaip ir mano senelės maldos padėjo gintis nuo ilgai trunkančios tamsos, depresijos, skurdo. Ir kažin kaip susiklostytų likimas, ar būtų įdomesnis pasakojimas, jei nebūtų vaikystėje tų devynerių išbandymų metų Šiaurėje su daugybe išdainuotų populiariausių to meto melodijų ir posmų”, – rašo knygos pratarinėje N. Ambrazaitytė. Apie visa tai papasakota be pykčio, ramiai, stilingai. Kai kurie skyreliai – tikros dokumentinės novelės.

Knygos kaina — 19 dol. Knygą galima įsigyti paštu, pridėdant 10,25 proc. mokestį, užsisakant IL valstijoje. Persiuntimo kaina – 5 dol. Persiunčiant daugiau knygų, už kiekvieną papildomai siunčiamą knygą – 2.5 dol. siuntimo mokestis. Prieš perkant prašome paskambinti administracijai tel. 773-585-9500.

Paruošė L. A.

„Draugo” knygynėlio adresas: 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629
Tel. pasiteiravimui: 773-585-9500